

SYDSLESVIGSK FORENING

2012

2012 PROTOKOL

SYDSLESVIGSK FORENINGS 36. LANDSMØDE
10. NOVEMBER 2012 I HUSUM

Protokol over Sydslesvigsk Forenings Landsmøde den 10. november 2012 på Husumhus i Husum

Dagsorden:

1. Valg af en mødeleder og en protokolfører
2. Landsmødets lovlighed
3. Vedtagelse af den endelige dagsorden
4. Årsberetning v/ formand Dieter Paul Küssner
5. Regnskabsoversigt
6. Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning
7. Drøftelse og godkendelse af årsberetningen samt decharge
8. De faste udvalgs beretninger
  - a. Teater - og koncertudvalget
  - b. Kulturudvalget
  - c. Årsmødeudvalget
9. Drøftelse af beretningerne
10. Tema til debat:
Hvordan sikrer vi en bedre integration af forældrene i mindretallets sproglige og kulturelle verden?
Oplæg v/ Jon Hardon Hansen, 1. næstformand
- derefter debat
11. Forslag fra Uwe Ehrich, delegeret for SSF Husum og omegn
"Sydslesvig-ting for det danske mindretal i Sydslesvig".
Bilag vedlagt
12. Valg af
  - a. medlemmer til forretningsudvalget (§ 10, 10.3)
    - 1. næstformand
    - 1. bisidder
    - 1. suppleant
    - 2. suppleant
  - b. udvalg (§ 10, 10.4)
    - Teater- og koncertudvalget
    - Kulturudvalget
    - Årsmødeudvalget
 Bilag vedlagt
13. Kontingent
14. Dato for næste års landsmøde
15. Eventuelt

Dieter Paul Küssner: Kære venner. Korets optræden var en flot optakt, der også demonstrerede symbiosen mellem skolelivet og foreningslivet. Og så kunne de også synge på dansk! Jeg nævner det, fordi man i JyskeVestkysten forleden kunne læse, at en dame kaldte os det såkaldte danske mindretal. – Så det var et udmærket svar, vi fik her.

På Sydslesvigsk Forenings vegne vil jeg gerne byde jer alle - delegerede og øvrige medlemmer af Sydslesvigsk Forening - hjertelig velkommen til landsmødet 2012 her på Husumhus.

2

En særlig velkomst til vore gæster:

- Generalkonsul Henrik Becker-Christensen
- Medlem af Sydslesvigudvalget Kim Andersen
- Medlem af Sydslesvigudvalget Søren Krarup
- Mindretalsrådgiveren for landet Slesvig-Holstein Renate Schnack
- Repræsentanter for Grænseforeningen med 1. næstformand Jens Andresen i spidsen
- Formand for Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945 Helge Moosmann
- Formand for Oberst H. Parkovs Mindefond Niels Henriksen
- Formand for Region Sønderjylland-Schleswig Hans Philip Tietje
- Formand for Danmarks Samfundet Niels Ole Kajhøj og frue
- Fhv. minister og fhv. medlem af Sydslesvigudvalget Torben Rechendorff
- Fhv. minister Knud Enggaard og frue
- Konsul Henrik Hansen og frue

Jeg kunne have gjort det lige så nemt, som vi hørte på Deutscher Tag i Tinglev forleden, hvor man normalt formfuldendt, som det er vanligt i tyske kredse, nævner alle honoratiorens. Dog blev der ikke klappet efter hvert navn mere. Men så var der et medlem af landdagen, der havde lært i Belgien, at hvis man skal byde velkommen, kan man i Belgien nøjes med at sige: "Liebe alle".

Kære alle – velkommen!

Der skal også bydes velkommen til repræsentanterne for de sydslesvigske foreninger og institutioner og til pressen.

For at konkurrere med koret, vi lige har hørt, som vi nok ikke kan, skal vi dog synge „Den signede dag med fryd vi ser“, nr. 1, side 7, i vores sangbog.

1. Valg af en mødeleder og en protokolfører

For at kunne komme i gang med dagsordenen, skal vi have fundet en mødeleder. Martin Lorenzen, SSW, har som også de senere år erklæret sig rede, medmindre der er rift om jobbet. Martin er dermed foreslået valgt, hvis ikke der er modkandidater. (*Bifald fra forsamlingen*). Martin er hermed valgt.

Inden da skal jeg sige, at vi også skal udpege en protokolfører. Vi optager landsmødet på cd for senere at få udarbejdet en protokol. Ansvar ligger hos generalsekretæren. Jeg foreslår derfor, at generalsekretæren står som protokolfører og passer sin cd. (*Forsamlingen bifalder valget*). Det har I ikke noget imod, kan jeg høre.

Nu er det så Martins tur.

Martin Lorenzen: God morgen. Tak for valget, liebe alle, kære alle. Det er som sædvanligt en glæde for mig at være ordstyrer her i dag. Vi har et langt og også spændende program med flere debatoplæg, og jeg håber, vi får en rigtig god dag alle sammen, og jeg skal gøre mit til, at det bliver en god dag.

Der er nogle ting, vi skal have på plads, og jeg vil straks gå i gang med dagsordenen, pkt.

2. Landsmødets lovlighed

Allerførst skal jeg konstatere, at landsmødet er lovligt indvarslet. Ifølge vedtægterne § 10, afsnit 10.1 (1), skal landsmødet afholdes hvert år inden 1. december og indkaldes skriftligt af forretningsudvalget med mindst 8 ugers varsel, altså inden lørdag den 15. september 2012.

Indkaldelsen, som I har fået, er dateret den 10. september 2012 og blev sendt ud den 11. september 2012.

Dermed kan jeg konstatere, at landsmødet er lovligt og rettidigt indvarslet.

Det fremgår ligeledes af vedtægternes § 10, afsnit 10.1 (1), at dagsordenen og indkomne forslag skal udsendes mindst 2 uger før landsmødet, altså inden lørdag den 27. oktober 2012.

Det er sket, idet dagsordenen med indkomne forslag samt den 'blå beretning' blev sendt ud den 25. oktober 2012. Så det er også i orden.

Endvidere står der i vedtægterne § 10, afsnit 10.2 (5), at landsmødet indvarsles i Flensborg Avis eller på anden måde. Det skete torsdag den 20. september 2012 på SSF's KONTAKT-sider. Ud over at alle delegerede fik en indvarsling tilsendt, blev Landsmødets dagsorden omtalt torsdag den 1. november 2012 på SSF's KONTAKT-sider.

Så alt i alt kan jeg konstatere, at landsmødet er lovligt indvarslet. Er der nogen, der ser dette anderledes? - Det er ikke sådan, og dermed er landsmødet lovligt indvarslet.

Inden jeg går videre med punkt 3, skal jeg opfordre dem, der ønsker at overbringe en hilsen, at meddele det til generalsekretæren.

Så går vi videre til pkt.

3. Vedtagelse af den endelige dagsorden

Dagsordenen har I fået tilsendt. Jeg skal sige, at der har indsneget sig en lille fejl. Der er to udsendte bilag, hvor nummereringen på forsiden ikke er i overensstemmelse med den endelige dagsorden. Bilag til pkt. 10 skal rettes til pkt. 11, og bilag til pkt. 11 skal rettes til pkt. 12.

Har nogen i forsamlingen bemærkninger eller yderligere ændringer til dagsordenen? - Det ser ikke sådan ud. Dermed kan jeg konstatere, at dagsordenen er godkendt.

Senere på dagen skal der gennemføres nogle valghandlinger. Derfor skal vi bruge en tællekommission. Ved SSF's landsmøde plejer man at dele den op i 2 grupper, således at valgene kan gennemføres hurtigere. Det er foreslået, at 1. tællekommission består af Viggo M. Petersen, Helga Dittrich, Marike Hoop, Finja Schulz og Anita Geipel. Til den 2. tællekommission foreslås Lars Petersen, Jette Hanisch, Lars Thomsen, Dorthe Weis Salchow og Lisbeth Kochanski.

Er forsamlingen indforstået med disse forslag? - (*Forsamlingen bifalder forslagene*). Ja, dermed er de godkendt.

Jeg kan meddele, at der ifølge en oversigt, som jeg lige har modtaget, kl. 9.25 er 146 delegerede af i alt 197 mulige stemmeberettigede til stede. Det synes jeg er et meget meget flot fremmøde.

I øvrigt stilles der i vedtægterne ikke krav om et bestemt antal delegerede, for at landsmødet er beslutningsdygtigt. Landsmødet er derfor beslutningsdygtigt.

Ved samme lejlighed skal jeg gøre opmærksom på, at det ikke er muligt for de delegerede at overdrage deres stemme til en anden person.

Inden vi går over til pkt. 4, foreslår jeg at suspendere landsmødet for at give vore gæster mulighed for at overbringe en hilsen.

Generalkonsul Henrik Becker-Christensen har bedt om ordet.

Generalkonsul Henrik Becker-Christensen: Kære landsmødedeltagere. Jeg vil gerne overbringe jer en hilsen fra den danske regering - og fra Dansk Generalkonsulat. Jeg har, som vanligt vil jeg sige, glædet mig til at være sammen med jer her i dag.

Et landsmøde giver jo rig lejlighed til både at se tilbage på det forgangne år og at tage et kig på fremtidens pejlemærker. Det gør SSF's formand også i den fyldige skriftlige beretning til landsmødet her i dag. Ved gennemlæsningen har jeg bl.a. noteret mig, at formanden - med et blik på de seneste års begivenheder - efterlyser en afbalanceret mindretalspolitik. Det ønske kan jeg kun tilslutte mig, og jeg vil derfor gerne give det et par med på vejen her i dag.

Efterlysningen af den afbalancerede mindretalspolitik fik mig til at tænke på en tale, som statsminister H.C. Hansen holdt i Bonn den 29. marts 1955 efter underskrivelsen af København-Bonn erklæringerne om det tyske og det danske mindretals rettigheder. H.C. Hansen sagde bl.a., og jeg citerer: "Alle ved, at vores bestræbelser er langsigtede, og at der nu og da kan indtræde tilbageskridt. Jeg har dog det tillidsfulde håb, at den ånd, som forhandlingerne er båret af, også vil komme til at præge det daglige liv i grænselandet". Citat slut.

Det skete som bekendt også. Klimaet blev gradvist mildere. Udviklingen gik, som vi plejer at sige ved festlige lejligheder, fra et "mod hinanden", over et "ved siden af hinanden" til et "med hinanden" - på begge sider af grænsen. Det var der mange grunde til. Men mindretalspolitikken havde, og har stadig sin del af æren herfor. I årtier var der tale om en fremadskridende udvikling på mindretalsområdet, båret af ønsket om positiv særbehandling, konsensus og parallelitet. Men i de senere år har der, med statsminister H.C. Hansens ord, desværre også været flere "tilbageskridt". Et af dem, og til dato det mest markante, var ophævelsen for to år siden af de danske skolars ligestilling mht. elevtilskud. Det bevirkede som bekendt, at både den danske regering og forbundsregeringen intervererede, for første gang siden 1955, og at Forbundsdagen i to år har bevilget et særligt tilskud til de danske skoler i Sydslesvig. Nu er der jo heldigvis sikre tegn i sol og måne på, at ligestillingen af de danske skoler vil blive genindført med virkning fra den 1. januar. Det er vi fra dansk side meget glade for. Det blev også klart tilkendegivet over for den slesvig-holstenske ministerpræsident, da han i sidste måned var på officielt besøg i Danmark.

Men set i et bredere perspektiv, er det uholdbart, at der fra anden side nu flere gange er blevet - og bliver - sat spørgsmålstegn ved nogle af grundpillerne i den dansk-tyske mindretalsordning. Og jeg vil derfor gerne appellere til, at man vender tilbage til tidligere tiders konsensus omkring mindretalspolitikken, og ikke forsøger at skrue tiden baglæns. Det kommer der ikke noget godt ud af.

Se, efter dette kig ud af vinduet, vil jeg gerne kort berøre en anden ting, som formanden kommer ind på i den skriftlige beretning. Det nævnes her, at årsmøderne og en fornyet informationsindsats er den bedste langtidssikring af det danske mindretals bindinger til det danske folk. Og det betones i den forbindelse, at det er det danske mindretal selv, der har ansvaret herfor. Det vil jeg gerne skrive under på og opfordre til, at alle bakker op om disse synspunkter, også uden for SSF's kreds.

Afslutningsvis kan jeg ved dette landsmøde konstatere, og de mange tilstedeværende i dag er jo også et bevis for det, at SSF - som helhed – sagt på godt dansk: er ”still going strong”.

Tak for jeres indsats. Det gælder alle, der er til stede her i dag. Og det gælder også de mange, der rundt omkring i landsdelen er med til at styrke sammenhængskraften i det danske mindretal. Tak til formanden, tak til generalsekretæren og andre aktive i Sydslesvigsk Forening for et godt samarbejde med Generalkonsulatet.

Med disse ord vil jeg ønske jer et godt landsmøde.

Martin Lorenzen: Mange tak til generalkonsulen. Så har Søren Krarup, medlem af Sydslesvigudvalget, bedt om ordet.

Medlem af Sydslesvigudvalget, Søren Krarup, Dansk Folkeparti: Kære venner i Sydslesvigsk Forening, og lad mig blot sige i Sydslesvig. Jeg vil bringe jer en hilsen fra Dansk Folkeparti og ønske jer tillykke med dette landsmøde. Og jeg vil gøre det med en understregning af det fælles grundlag, vi har. Det er jo danskheden og det danske, der forener os. Det er fordi, vi vil støtte jer som danske, der har bosat sig uden for Danmark, at vi erklærer jer vores troskab og loyalitet. Dette er det selvfølgelig, og det skal det meget gerne blive ved med at være.

Jeg vil ikke skjule, at jeg i det forløbne år har haft flere kritiske bemærkninger til udviklingen hernede. Den drøftelse, jeg i den anledning havde håbet på, er ikke kommet. Det kan man udlægge forskelligt, og jeg har min egen udlægning. Dette vil jeg imidlertid lade hvile her, for det afgørende er de ord, der blev sagt til mig ved årsmødet, af en person, som jeg sætter højt: ”I må ikke slippe os.”

Nej, vi vil ikke slippe jer, men vi vil være jeres landsmænd og støtter, og glæde os over det, som vi også understreger, at vi er danske og som sådanne hverandres brødre og søstre. Godt landsmøde!

Martin Lorenzen: Tak for ordene. Jeg giver ordet til den nye og gamle mindretalskommitteret Renate Schnack.

Mindretalskommitterede Renate Schnack: Tak for ordet. Kære Dieter, kære venner. Liv vorne, kære alle. Det er et særligt og et historisk øjeblik for mig som ny og gammel mindretalskommitteret at overbringe SSF's landsmøde en hjertelig hilsen fra ministerpræsident Torsten Albig og hans landsregering.

Die Grüße des Ministerpräsidenten und seiner Landesregierung zu überbringen, ist für mich immer noch ganz eng verbunden mit der Freude über das Regierungsbündnis aus SPD, Grünen und SSW (*bifald fra forsamlingen*) und dem politischen Aufbruch, an dem wir alle arbeiten. Und natürlich mit dem besonderen minderheitenpolitischen Profil und den besonderen minderheitenpolitischen Zielen, die inzwischen wieder einen hohen Stellenwert haben in dieser Landesregierung. Es ist zu erwarten, dass die Begriffe Gleichbehandlung und Verlässlichkeit wieder ihren Wert entfalten. Dafür steht die Landesregierung, dafür stehen die Partner im Parlament. Ein Anfang ist bereits gemacht: In der nächsten Woche werden in einer zweiten Lesung die Sinti und Roma in die Landesverfassung aufgenommen. Der Schutz und die Förderung für die Sinti und Roma wird ebenso wie der Schutz und die Förderung für die dänische Minderheit und die friesische Volksgruppe festgeschrieben, und damit wird eine Gerechtigkeitslücke geschlossen, über die wir uns alle sehr freuen sollten. Unsere Verfassung nimmt dann auch in dem Punkt eine Gleichbehandlung vor, und ich will an dieser Stelle die Gelegenheit nutzen, insbesondere auch der dänischen Minderheit Dank zu sagen für die enorme Solidarität in all den Jahren. (*Bifald fra forsamlingen*).

Ein nächster Punkt, der schon angesprochen wurde, sind die Kosten bzw. der Zuschuss für Schüler und Schülerinnen an öffentlichen Schulen und an den Regelschulen für den dänischen Bevölkerungsteil. Diese werden wieder gleich berechnet und werden auch gleich dynamisiert. Auch hier haben wir endlich wieder

Gerechtigkeit. Die Arbeitsgruppe im Bildungsministerium hat bereits die Arbeit aufgenommen und ich bin zuversichtlich für 2013 und die folgenden Jahre. Auch hier ist eine Gerechtigkeitslücke geschlossen.

Der Haushaltsentwurf für 2013 wird vermutlich eine Rücknahme der Kürzung in der kulturellen Minderheitenförderung vorsehen und damit den Vereinen und Verbänden der dänischen Minderheit, der Friesen, den Verbänden der Sinti und Roma und auch den Nordschleswigern im kulturellen Bereich wieder verlässliche Arbeitsgrundlagen bieten. Wenn wir diese wieder auf den Weg gebracht haben - und das wollen wir - dann können wir uns auch glaubwürdig daran machen, unsere Minderheitenpolitik und unsere Erfahrung, unser Wissen, unsere Kenntnisse und unsere Netzwerke erneut überregional und europäisch zu platzieren und auch da wieder Impulse zu geben, wie wir das ja schon mal getan haben. Hier ist SSF ein ganz wichtiger Partner, ein wichtiger und aktiver Partner auf hohem Niveau und mit starkem Engagement – vielen Dank auch dafür. Das hohe Niveau und das starke Engagement bringt ihr auch bei eurem Engagement bei der FUEV ein. Die Mitwirkung ist dort sehr spürbar.

Bis 2017 stehen eine Reihe bedeutender Ereignisse im deutsch-dänischen Grenzland an, von denen ich hoffe, dass wir sie kulturell und auch minderheitenpolitisch intensiv begleiten können, und am besten - das wäre mein Wunsch - dass wir sie auch minderheitenpolitisch prägen können. Darauf und auf die Zusammenarbeit mit euch allen freue ich mich. Meinen Teil will ich gerne dazu beitragen.

Jeg glæder mig over at være tilbage igen.

Martin Lorenzen: Mange tak. Så er det Jens Andresen, 1. næstformand for Grænseforeningen, der har bedt om ordet.

1. næstformand for Grænseforeningen, Jens Andresen: Tak for muligheden for at sige et par ord her til SSF's landsmøde, hvor der jo - hvad der er glædeligt - er en fyldig dagsorden, der vidner om liv og aktivitet i foreningen.

Det falder i år i min lod at overbringe jer en hilsen fra Grænseforeningens bestyrelse og helt specielt fra vores formand Finn Slumstrup, der er forhindret i at være her i dag. Som sagt synes jeg, at dagsordenen er glædelig med beretninger, valg og forslag fra medlemmerne. Det tyder på, at foreningen har opgaver, der skal diskuteres og som der arbejdes med. Jeg vil gerne her give udtryk for respekt for den måde, som sommerens varme emne søskendereglen er blevet håndteret på i mindretallet. Jeg ved godt, at det lå i Skoleforeningens regi, men det er jo et livsvigtigt emne for hele mindretallet. Konklusionen blev, at vil man have del i mindretallets tilbud, så er det et enten eller, der gælder, men der er mulighed for hensyn til barnets tarv. Jeg hører jo til dem, der er til dagligt læser JydskeVestkysten, og hvis der skulle være nogen, der repræsenterer den avis her i dag, så vil jeg sige, at det, der her er kommet til udtryk med denne regel, har intet med oldnordisk at gøre. Sådant stod det nemlig i lederen for den pågældende avis. I vores globalt orienterede verden med uindskrænket valgfrihed på alle hylder er den konklusion nemlig nødvendig, hvis mindretallene skal bevare deres særlige stilling og rolle i samfundet såvel syd som nord for grænsen.

Endvidere vil jeg gerne på Grænseforeningens bestyrelses vegne nok engang takke for mødet med Det sydslesvigsk Samråd i sommers. Vi er i Grænseforeningens bestyrelse enig om, at det er en dialog og en måde at føre den på, som vi i hvert fald meget gerne vil fortsætte. Og hvorfor så det? Jo, fordi hovedtemaet på den dags møde var oplysningsopgaven. Oplysning om grænselandsforhold og om Sydslesvig især. Og det er jo netop det, der er Grænseforeningens hovedformål i dag. Vi er glade for at kunne læse i formandens skriftlige beretning, at organisationerne her i Sydslesvig er indstillede på at rykke sammen for at løse opgaven. Vi mener forsat, at vores forening ikke mindst på grund af vores formålsparagraf har en rolle at spille i dette oplysningsarbejde, men ikke på tværs af en sydslesvigsk indsats – nej, sammen med. Det forudsætter naturligvis overordnet enighed om strategien. Oplysning om de historiske forudsætninger for mindretallets eksistens, tror jeg, at vi er enige om, og også den fortsatte nødvendighed her. Men skriveri om jubilæer, festligheder med flagalléer, gravstensfund gør det ikke. Jeg tror derfor også, at vi er enige om, at skal den

almindelige dansker forstå behovet for at være dansk i Sydslesvig i dag, så skal han eller hun kende den danske sydslesviger og især dennes bevæggrund for at være medlem af et dansk fællesskab. Bevæggrundene er anderledes i dag end for 50 år siden, og de ændrer sig løbende. Det historiske er ikke så tungtvejende som det aktuelle tilbuds attraktivitet. Vores opgave er det i fællesskab at gøre folk begribeligt, at der et meget stort sammenfald mellem sydslesvigerens bevæggrunde til at være medlem af det danske mindretal og den almindelige danskers ønske om at værne om det, der er det bedste ved det danske samfund og os danskere. Vi skal oplyse om Sydslesvig og mindretallet, som det er, hvilke motiver, der i vore dages Sydslesvig ligger bag et medlemskab af det danske fællesskab. Disse motiver skal som nævnt sammenholdes med, hvad flertalsdanskere gerne vil sikre af værdier i det danske samfund. Der er forskellige motiver til at være dansk i Sydslesvig, og danskere nord for grænsen findes som bekendt også i mange modeller.

Vi er nået til at vise forskelligheden for at få fællesmængden eller de centrale værdier frem, hvis vi skal kunne overbevise nogen. Hvordan gør vi det? Ja, det glæder vi os til, i Grænseforeningens bestyrelse i hvert fald, at drøfte med jer. Det var egentlig, hvad jeg følte, at jeg i dag skulle hilse og sige. Og dermed vil jeg ønske, at I får et godt landsmøde.

Martin Lorenzen: Tak til Jens Andresen. Så er det Poul Erik Weber, Grænseforeningen Aabenraa.

Repræsentant for Grænseforeningen Aabenraa, Poul Erik Weber: Jeg siger også tak, fordi jeg må deltage i dette møde her og håber, I får et rigtig godt møde, der giver jer noget med hjem, som I kan bruge i det daglige arbejde.

Jeg skal hilse fra Grænseforeningen i Aabenraa, hvor jeg sidder i bestyrelsen - vores formand kunne desværre ikke deltage. De herrer og damer, der var på talerstolen før mig, har større retoriske evner, og har allerede sagt meget af det, jeg skulle have sagt. Så det vil jeg ikke gentage. Men jeg vil ønske jer et rigtig godt landsmøde, og håber på, at vi rent lokalt i Aabenraa eventuelt kunne få et nærmere samarbejde med Harreslev og Flensborg kommuner. Det var mit ønske fra Grænseforeningen i Aabenraa.

Martin Lorenzen: Mange tak. Så er det Niels Ole Kajhøj fra Danmarks Samfundet.

Formand for Danmarks-Samfundet, Niels Ole Kajhøj: Kære landsmødedeltagere. Mange tak for indbydelsen her til landsmødet i 2012 og for muligheden for at overbringe en hilsen fra Danmarks-Samfundet. Samtidig glæder det mig at høre om jeres aktiviteter og hvordan året er gået, og også at få kendskab til, hvad der rører sig i de kommende år.

I snart 100 år har Danmarks-Samfundet haft et udbytterigt samarbejde med Sydslesvigsk Forening. Efter starten i 1908 var vores hovedformål det nationale oplysningsarbejde og uddelingen af faner og flag til de nyoprettede spejderkorps. Men efter genforeningen i 1920 blev Sydslesvig også indføjet i vores arbejdsgrundlag. Og her startede det samarbejde, som stadig eksisterer i bedste velgående. Der er i årenes løb blev uddelt mange faner og flag, som er sendt her til Sydslesvig, og det er vi i Danmarks-Samfundet stolte og glade over. Vi ved, at I bruger Dannebrog flittigt. I de seneste år har vi udbygget samarbejdet, og vi er meget glade for nu også at være repræsenteret på årsmøderne, og senest har vi med fornøjelse deltaget i andre kulturelle sammenkomster her syd for grænsen.

Fra 2005 har det været muligt at erhverve sig et medlemskab af Danmarks-Samfundet, og muligheden er også til stede for vore sydslesvigske venner for kun det beskedne beløb af 15 euro pr. år. Så får I til gengæld årsskrifter og andet informationsmateriale fra Danmarks-Samfundet - og vi håber at se lidt flere medlemmer her fra.

For mit vedkommende er det sidste gang, jeg som landsformand har lejlighed til at deltage i jeres landsmøde. Efter 8 år som formand har jeg valgt at overdrage ledelsen til nye kræfter på vort repræsentantskabsmøde i marts måned 2013.

I denne forsamling finder jeg anledning til at takke formanden og generalsekretæren og alle på Flensborghus for godt samarbejde i disse år. Samtidig en tak til de mange personlige kontakter, min kone og jeg har etableret i disse år. Vi har fået mange venner her i det gamle danske land.

Der skal i denne anledning rettes en særlig tak til to personer, og det er de to personer, som I har valgt som repræsentant og kontaktperson til Danmarks-Samfundet, og her tænker jeg naturligvis på Franz Dittrich og Gaby Böttinger. Og i den anledning vil jeg gerne se Gaby her. (*Gaby Böttinger går op til talerstolen til Niels Ole Kajhøj*). Som landsformand for Danmarks-Samfundet er det mig en stor ære og glæde at kunne tildele Gaby Böttinger Danmarks-Samfundets guldnål. Ved tildelingen vil Danmarks-Samfundet udtrykke vores dybfølte tak for det store arbejde, som du har udført i samarbejde med vores forretningsfører Gunnar Cedermann. Vi takker dig for indsatsen for fremme af kontakten over grænsen og for din medvirken til synliggørelsen af Dannebrog til gavn for mindretallenes arbejde.

(*Niels Ole Kajhøj overrækker Gaby Böttinger Danmarks-Samfundets guldnål. Derefter forlader hun talerstolen under stående bifald fra forsamlingen.*)

Min hustru og jeg takker for de mange gode oplevelser, vi har haft her i Sydslesvig, og vi ser frem til at komme til årsmøderne og andre arrangementer som menige deltagere. Lad mig slutte med Helge Rodius ord fra 1921: "Flaget blafrer rødt og hvidt, her er Danmark dit og mit, med sin kølvandsstribе."

Ha' et rigtig godt landsmøde!

Martin Lorenzen: Tak til Danmarks-Samfundet. Det var da en meget glædelig overraskelse, tror jeg, især for Gaby. Det står i hvert fald ikke i drejebogen, som jeg har liggende her.

Vi genoptager landsmødet, og går videre til pkt.

4. Årsberetning v/ formand Dieter Paul Küssner

Jeg har fået at vide, at vores kulturminister er til stede – jeg går ud fra som menigt SSF-medlem. Og derfor selvfølgelig, kære Anke, rigtig hjerteligt velkommen.

I år har jeg kaldt min beretning for

Sydslesvigsk Forening - vores danske kulturforening

Sydslesvigsk Forening er det danske mindretals folkelige og kulturelle samlingssted, hvor dansk sprog og kultur og det nordiske tilhørsforhold er grundlaget, uden at man opgiver den særlige regionale identitet og historie, som er Sydslesvigs kendemærke. Sådan er det forankret i vores forenings vedtægter, og det er så den rettesnor, der er vejviser for vore distrikter, amters og tilsluttede foreningers aktive arbejde for medlemmerne af foreningerne og derigennem for mindretallet. Samtidig har vi dog en social dimension, idet vi er ramme for mødet mellem mennesker, der ønsker en tæt kontakt med det danske foreningsliv for at leve med og beriges af mødet med dansk sprog og kultur: teater, musikliv, litteratur, kunst og aktuelle samfundsspørgsmål. Men foreningslivet er mere: det er den danske hyggeaften, café møderne, udflugten til Danmark og besøget af venner fra Danmark. Og det er de årlige festdage, hvor vi i skoler og forsamlingshuse, i optog gennem de sydslesvigske gader og på årsmødepladserne viser solidaritet indbyrdes, mens vi samtidig åbent og venligt hilser gæster fra nord og syd velkommen. Årsmøderne er vores absolutte åbne venskabsforbindelse til det politiske og folkelige Danmark. En levende livline, et nationalt mindretal ikke kan være foruden.

Men det er medlemmer, der er i centrum

For alt dette står foreningens medlemmer helt klart i centrum, for uden medlemmer, der ønsker og vil dette danske fællesskab, er der ikke noget aktivt dansk mindretal, er der ingen grund til, at Danmark trofast og selvfølgelig siden 1920 har holdt sit mindretal i hånden og generøst støttet mindretallet økonomisk i bestræ-

belserne på at realisere et dansk skole- og foreningsliv, der sikrer mindretallets ønske om et liv med dansk sprog og kultur i tæt samklang med det danske folk. Det gælder stadig for mindretallets medlemmer, at det politiske Danmark ikke har glemt os! Og at – hvis vi holder fast i Danmark, så holder Danmark fast i os! Det er en tillids- og kærlighedserklæring, der forpligter. Sydslesvigsk Forening og dens medlemmer søger efter bedste evne at leve op til denne tillid. Og vi gør det bedst ved at formidle vores medlemmer både danske kulturtilbud og redskaber og økonomi for selvvalgte forbindelser til den danske verden.

For Sydslesvigsk Forening er det vigtigt, at det er medlemmerne, der ønsker og søger den nære kontakt med dansk sprog og kultur og væremåde. Foreningen i sig selv kan kun servicere, rådgive eller tilbyde danske forbindelser og tilbud i det daglige foreningsarbejde. Det lokale danske foreningsliv er helt og holdent afhængigt af engagerede og aktive medlemmer, der kalder til møde, sætter et program og får medlemskaren til at glædes ved det særlige fællesskab, mindretalslivet og den tætte forbindelse til Danmark udgør. I øvrigt kompetent og dygtig hjulpet administrativt af vore konsulenter og medarbejdere i sekretariaterne og af generalsekretariatet.

Integration af nye medlemmer i mindretallet

Året, der er gået, har tydeligere end tidligere vist, at mindretallet har brug for en aktiv integrationspolitik over for folk, der for første gang søger ind i mindretallets verden. De 'nye' i mindretallet har ofte vore børnehaver og skoler som første mødested med mindretallet. Brugen af mindretallets definerede offentlige vuggestue, børnehave og skolesystem forudsætter ifølge Skoleforeningen og det øvrige mindretals selvforståelse en aktiv bekendelse til medleven i mindretalsverdenen. Hverken vore skoler eller foreninger er efter vores opfattelse multikulturelle sprog- eller kulturbærere, men netop dansk støttede sindelagsbevarere, hvor mindretallets mennesker kan fastholde den ønskede menneskelige samfølelse med det danske. Man kan roligt sige, at nye medlemmer, der gør brug af retten til den frie sindelagsbekendelse, samtidig godtager mindretallets forventning om netop medleven i fællesskabet.

Forventningens udfordringer

De jævnligt tilbagevendende sprogdebatter, og nu senest 'søskendereglen' eller bedre: optagelsesbetingelserne for børn i det danske mindretals skoleverden, viser, hvor vanskeligt det er at udstikke nagelfaste regler for medleven i mindretallets foreningsbaserede univers. Når tampen brænder, og medier fokuserer på enkeltsager, glemmer vi ofte i vores forsvarsposition at redegøre for vanskelighederne ved den regelrette tilhørsdefinition. Netop de 'nye', der er på vej og de blandede ægteskaber umuliggør et fast katalog for et fuldgyldigt medlemskab. I stedet for fastlåste rammer og strikse krav bør vi satse på et forventningskrav, når mindretallets danske støttede servicering benyttes. En forventning til bevidst medleven i skole- og foreningsliv, fordi sindelagsbekendelsen kræver udtryk og vedligehold. Udtrykt gennem sproget og vedligeholdt gennem kulturel integration. Uden vilje til at dele sprog og kultur med det søgte fællesskab bliver bekendelsen mildt sagt mangelfuld.

Symbiosen mellem skoleverdenen og foreningslivet

Siden 1920 har skolen og foreningslivet sikret mindretallet udfoldelsesmuligheder for et fuldgyldigt dansk skole- og fritidsliv. Det har alle dage været baseret på frivillig deltagelse, men de indre linjer og værdier i de ovennævnte tilbud har altid været grundfæstet i mindretallets danske ståsted. For lettere at åbne op for dette værdifællesskab, når 'nye' medlemmer melder sig, må mindretallets skole- og foreningsliv aktivt støtte og inspirere til den ønskede integration i fællesskabet.

Vi har de sidste år via amter og distrikter søgt at øge samvirket mellem skole og foreningsliv ved aktivt at være med ved indskolings- og forældremøder. Der har været initiativer med foreningsgaver ved første skoledag, gratis prøvemedlemskab i SSF og smagsprøver på koncert- eller teaterforestillinger. Rigtig mange steder ser børnehaver og skoler det som en naturlig og vigtig opgave at få forældrene med i det lokale foreningsliv. Der findes steder, hvor hele forældrekræden også er medlemmer i SSF. Men som det fremgår af vores medlemsstatistikker, er det ikke en landsdækkende tendens.

Nu behøver man selvfølgelig ikke være med i den sydslesvigske kulturforening for at kunne kalde sig dansk mindretal, men hvis bundetheden til dansk kultur skal have en lødig forankring, så er medlemskab i SSF og brugen af det brede kulturtilbud en nærmest nødvendig forudsætning. Ikke uden grund har tidligere og nuværende medlemmer af dengang Femmands- og nu Sydslesvigudvalget anset det som ønskeligt, at forældre i den sydslesvigske skoleverden også er medlemmer af kulturforeningen.

Med udgangspunkt i ønsket om at øge synergieffekten mellem forældre og foreningsliv har SSF holdt det årlige møde mellem Skoleforeningens styrelse og vores forretningsudvalg med netop samhørigheden mellem forældre og foreningsliv som hovedtema.

På baggrund af spagaten mellem ønsket om at være for et åbent mindretal, der samtidig værner om sin nationale identitet og integritet, drøftede vi en fælles indsats for en styrket formidling af dansk sprog og kultur. Begge foreninger har indset behovet for en styrket integrationspolitik overfor 'de nye' familier i mindretallet, og sprog- og kulturformidling er en opgave netop for hele mindretallet. Vi ved, at den første kontakt mellem forældre og SSF må ske lokalt med et programindhold og tilbud, der tiltaler netop unge familier – gerne med temaer, der forbinder skole og samfund. Vi skal hjælpe vore distrikter til målrettet at have et ungt 'skole og samfund'-program til forældregruppen med i bagagen, når distrikterne er med ved forældremøder og indskolingsarrangementer. Der er nu nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for Skoleforeningen og SSF, der vil formulere et koncept for en bred integrationspolitik, der både definerer indhold og de økonomiske rammer for indsatsen.

Det er derfor både nødvendigt og oplagt at spørge landsmødet, altså spørge jer til råds vedrørende omsætningen af en fælles integrationsstrategi over for 'nye' medlemmer. I har erfaringerne i amter og distrikter. Mange steder er bæredygtige initiativer allerede i gang. Lad os tage en rundspørge her ved landsmødet for yderligere gode idéer til dette nødvendige udvalgsarbejde. Vores næstformand Jon Hardon Hansen vil i dag komme med et debatoplæg for integrationsstrategier for 'nye' medlemmer i mindretallet, så landsmødet i en slags Højlands Forsamlingshus kan bidrage med idéer og forslag til en øget indsats for den enkeltes tilknytning til netop et dansk mindretal.

Forsamlingshuset om kulturbærere

Vi har jo forsamlingshuse i øvrigt også som kulturbærere ligesom skoler og børnehaver er det. De senere år har det været muligt for SSF at realisere lokale ønsker om egnede forsamlingshuse. Baggrunden for, at Sporskifte, Bydelsdorf, Slesvig og List har fået tidssvarende rammer for et omfattende foreningsliv, skyldes økonomisk støtte både fra forbundsregeringen og især den danske stat foruden danske fondsmidler og private donationer. For landsmødet må det være interessant, at Slesvighus er genrejst som en fugl Fønix, der er kommet op af asken. I mere end et årti har slesvigernes kulturhusdrømme været genstand for bekræftelse og skepsis. Nu er kulturhuset næsten færdigrenoveret og er center for både foreningslivet, biblioteket, SSW og Flensborg Avis. Og der er oven i købet, som det fremgik af avisen forleden, planer om, at den resterende del af bygningen gerne skulle blive til et aktivitetshus for ungdommen i Slesvig, ikke som en konkurrent til fritidshjemmene, men som et værested for de lidt ældre unge. Det er en positiv foreningshistorie, der kræver en forklaring. At Slesvighus i dag står som en pryd ved indfaldsporten til Slesvig by skyldes især de lokale foreningsfolk, der troede på projektet og ufortrødent fastholdt hovedstyrelsen på ønsket om Slesvighus som Slesvigernes forsamlingshus. Med Fortunas hjælp, dvs. Sydslesvigudvalget og Slesvig bys indsats, blev møde- og teatersalen færdig renoveret i år. Slesvig by havde et midlertidigt behov for husly for Landestheater, og Sydslesvigudvalget ønskede at støtte det grænseoverskridende teatersamarbejde med Møllen i Haderslev foruden at sikre naturligvis SSF's egne danske forestillinger en permanent platform. Foreningerne i Slesvig får med tiden optimale rammer for formidlingen af dansk sprog og kultur til medlemmer og venner. Og Slesvighus vil også fremover kunne bruges af vore naboer – den nyvundne mindretalspolitiske konsensus, der sikrer godt naboskab i respekt og ligeværd, vil også blive praktiseret i det nye Slesvighus.

I en tid, hvor SSW er gået ind i regerings samarbejdet i Kiel, og der naturligt er øget fokus på hele mindretallet, gavner det, at vi demonstrerer hjælpsomhed og vilje til, når det er nødvendigt, at arbejde med hinanden

og for hinanden. Ikke mindst gavner det den nødvendige mellemfolkelige forståelse i grænselandet, når flertalsbefolkningen kan møde os i vores verden; ikke inden for murene, men i et ligeværdigt partnerskab. At Sydslesvigudvalget også i denne sag har været fødselshjælper, kræver landsmødets bifald og tak. (*Bifald fra forsamlingen*)

Det gælder også det nye forsamlingshus, kulturhuset i List

List har måttet give slip på egen skole, men foreningerne har kæmpet for fortsat fodfæste på stedet, så børnehaven og voksenliv kan fastholde det særlige fællesskab, der kulturelt og sindelagsbetinget binder os til den danske verden. Det er godt gået! Især fordi denne fastholden i et forsamlingshus helt og holdent er lokale kræfters stædige fortjeneste med vores næstformand i spidsen. Og nok har folkene på Sild fået støtteerklæringer og verbale skulderklap, men knofedt og det hårde slid for et funktionelt hus er helt og holdent egen fortjeneste. Og for at sætte indsatsen i relief: Gode venner og fonde har ydet broderparten af renoveringsudgifterne, og Skoleforeningen har bidraget med en brugeraftale, men foreningerne har selv bidraget lokalt med initiativer og vennebidrag, der nærmer sig den kvarte million kroner. Det er løfterigt i en mindretalshverdag, hvor karaktergivningen fra udenforstående kan være hård: forkælet og på første klasse. Ved indvielsen blev det samtidig fremhævet, at List forsamlingshus og kulturhus naturligvis også er åbent for mødet med den tyske nabo.

Sammen med Det danske hus i Sporskifte og Ejderhuset er der nu rejst en lille håndfuld foreningsfyrtårne i Sydslesvig, der i funktionelle og moderne klæder vil tjene det samlede foreningsliv i Sydslesvig.

Danevirke Museum

Der er et andet hus, jeg gerne vil nævne, som også fremover vil få stor betydning for os, nemlig Danevirke Museum. Et andet for mindretallet vigtigt fyrtårn, der de kommende år både vil stråle indadtil i mindretallet og langt udover grænselandet, er Danevirke Museum. Jeg siger med vilje for mindretallet uden at glemme, at både Danmark og Slesvig-Holsten føler sig forpligtet over for Nordeuropas største fortidsminde. For nok har SSF fået opgaven at sikre museet ved volden, men sammen med den nye mindretalsudstilling og den kommende status som verdenskulturarv bliver museet et fælles anliggende for mindretallet, for Danmark og for Tyskland.

Fundet af porten til Norden og Centraleuropa bag det nedrevne Café Trubergs mure har øget interessen for Danmarks gamle grænsevold. Uden A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, der sikrede købet af Truberg ejendommen og derved muliggjorde fundet af porten i Danevirke, havde vi ikke fået endnu en historisk dimension i verdenskulturarvprojektet. Der er god grund til at takke fonden for rettidig omhu, også når det gælder bevaring og synliggørelse af Danmarks og Nordens største fortidsminde. Samtidig er der med hjælp fra Sønderborg Slot indrettet en splinterny mindretalsudstilling på vores fælles museum.

For mindretallet er den nye mindretalsudstilling et sandt lykketræf. Her synliggøres i veldokumenterede panoramaer med punktnedslag i den enkelte sydslesvigers særlige historie mindretallets faste bindinger til Danmark fra 1864 til i dag. Det er en udstilling, mange gæster allerede har mødt med begejstring, og det er en udstilling, der i kraft af Sydslesvigudvalgets projektstøtte for tiden udvikles til et aktivt oplevelsesrum, hvor it-formidling og brugen af smartphones og iPad udvider museumsrummet, så udstillingen bliver suppleret med et væld af spændende arkivmateriale med lyd- og filmklip m.m., så udstillingen med tiden kan formidle en særdeles omfattende og spændende mindretalshistorie. Det er nyland for museumsformidling, der arbejdes med i Danevirke, der også peger mod inspiration og samarbejde med museer i Danmark. Og som noget særligt vil kommende museumsgæster aktivt kunne gå ind i formidlingen på museet og bidrage med deres egen historie.

Danevirke Museum vil sammen med kulturarvsprojektet blive et fyrtårn i mindretalsformidlingen. Det er mit håb, at mindretallet og skolevæsenet kommer til at bruge Danevirke Museum intensivt i opdagelsen af Sydslesvigs særlige danske identitet.

Oplysning om mindretallet

For de ældste generationer i Danmark hører bevidstheden om eksistensen af et dansk mindretal i Sydslesvig til tidligere tiders dannelseskanon. Gennem historieundervisning, Grænseforeningens landsdækkende foreningsnetværk og titusinder af sydslesvigske ferieborns årlige tilstedeværelse i danske hjem hver eneste sommer gav de menneskelige og tætte kontakter mellem Danmark og Sydslesvig. Grænseforeningerne og feriebornsarbejdet eksisterer endnu, men slagkraften i formidlingen af mindretallets eksistens og afhængighed af dansk bevågenhed er i dag mindre et folkeligt anliggende end det politiske Danmarks fortsatte ubetingede anerkendelse af mindretallets tilknytning til Danmark. Især mindretallets tætte bånd til Folketinget og de politiske partier er en trykingsgaranti, der giver mindretallet kræfter til også at virke som kulturelt brohoved mellem Danmark og Tyskland. En opgave, der på baggrund af det øgede grænseoverskridende regionssamarbejde og Slesvig-Holstens øgede interesse for samarbejde med Danmark klart øger mindretallets betydning for den mellemfolkelige kontakt hen over grænsen.

Er den politiske interesse for mindretallet usvækket, så halter det mere og mere med den brede folkelige forankring af mindretallet i danskernes bevidsthed. Senest har en bibliotekar fra Esbjerg, Karen Daugbjerg Balsby, argumenteret voldsomt mod den danske statsbevilling til det danske mindretal. Det er hørt før – men må og skal kommenteres af mindretallet, der modsat bibliotekarens opfattelse, der kalder os et såkaldt dansk mindretal bosiddende i Tyskland, der hverken behøver dansk støtte eller mindretalsbeskyttelse fra Danmark. Svaret fra mindretallet og landsmødet må være, at vi er danske, og vi vil vedblive at være danske. Vi hører til det danske folk trods samlivet uden for Danmark. Og vi kan sagtens argumentere for nytteværdien for Danmark, når det gælder statsbevillingens omsætning syd for grænsen til fremme for dansk sprog og kultur, der fastholder os i et folkeligt tilhørsforhold. Vi gør som også rigsfællesskabet med Færøerne og Grønland Danmark større. Og vi åbner vinduer og døre for en dansk 'best practice' i forhold til samfundskontrakten, demokratiforståelse, kulturformidling og ikke mindst mindretalsbeskyttelse som eksempel for en grænselandspolitik, der har bidraget til et inspirerende og godt naboskab med den tyske nabo, og desuden en vejviser for europæisk mindretalsbeskyttelse. Men først og fremmest modtager vi tilskud fra Danmark, fordi vi hører til det danske folk. At fastholde og udbygge mindretallets tilhørsforhold til Danmark, er vores fortsatte forpligtigelse.

Både Grænseforeningen og mindretallet har de senere år fokuseret på en forstærket oplysningsstrategi uden at have fundet en tilfredsstillende model.

For år tilbage tilbød Grænseforeningen støtte til etablering af en tænketank, der skulle tilskynde bl.a. til løsninger i forhold til oplysningsbehovet i Danmark. Mindretallet vovede på det tidspunkt ikke det nødvendige samarbejde for realisering af en offensiv indsats. Samrådet fik dog nedsat et medieudvalg, der med Flensborg Avis forelagde en informationsstrategi for mindretallet i kommunikationen over for danske medier og den danske offentlighed. Forslaget indeholdt to hovedsøjler i oplysningsstrategien med vores pressetjeneste som PR-organ for hele mindretallet og et journalistisk ledet informationsorgan for mindretallets organisationer. Forslaget strandede på manglende evne til at finde de nødvendige økonomiske midler, der krævedes – og glemtes i kampen for økonomisk ligestilling, der siden maj 2010 krævede hele mindretallets opmærksomhed. Også den på det tidspunkt fortsatte mangel på grundfæstet tillid mellem Samrådets parter bidrog til, at forslaget endte i en skuffe.

Men der er nye tider, for sådan er det ikke længere! Under et fælles møde mellem Grænseforeningens hovedstyrelse og Samrådet blev man enige om, at behovet for en oplysningsindsats om mindretallet både mod nord og syd krævede forenede kræfter. Især efter at SSW deltager i regeringssamarbejdet i Kiel, kræves der hurtige og reelle oplysninger, når og hvis mindretallet og dets politik vækker mediernes opmærksomhed. Én for alle- og alle for én-princippet, der lykkedes for mindretallet under 'skolesagen', er særlig påkrævet nu, når både Danmark og Tyskland følger mindretallets nye ageren med skærpet opmærksomhed.

Også vores generalkonsul, der på Danmarks vegne opmærksomt og velvilligt støtter mindretallet i det daglige virke, har bidraget med råd og dåd i udviklingen af en nødvendig informationsstrategi for fremtiden.

Samrådets informationsforpligtede parter har derfor fundet det gamle strategipapir frem igen og lovet hinanden en fælles indsats for realiseringen af ovennævnte informationsstrategi – i øvrigt med håndslag for tillidsfuldt samarbejde. Også Sydslesvigudvalget anbefalede under årets budgetmøder, at mindretallet fandt fælles fodslag for den nødvendige indsats. Banen er således kridtet af. Medieudvalget vil derfor mødes sidst på måneden for at fremlægge forslag til en ansøgning til Sydslesvigudvalgets projektstøtteordning, hvor første etape for en fælles oplysningsmodel til brug for offentlighedsarbejde i Danmark kan forelægges Samrådet.

Men vi har jo også andre nye ting. Vi har magasinet – det ligger på bordet - og informationspjecer til Folketinget. Sydslesvigsk Forening har nemlig i øvrigt sammen med Flensborg Avis søgt nye veje for information omkring mindretallet. SSF har i sin aftale med avisen vedrørende udgivelsen af Kontakt mulighed for 4 temamagasiner om året, og som sagt, det nyeste kan I bladre i i dag. Lad os glæde os over, at vi via magasinet viser ansigt og dermed fortæller om vores egen selvforståelse som dansk mindretal i Sydslesvig. Det sidste er ikke uvigtigt, at vi selv formulerer, hvordan vi opfatter os selv, så jeg håber, at dagens eksemplar i øvrigt også kan finde vej til Esbjerg bibliotek.

Sammen med magasinet er vores informationsarbejde ved det danske Folketing, som SSF varetager for mindretallet, en vigtig markør for orientering om Sydslesvig. Vores generalsekretær udarbejder jævnligt informationspapirer og har tæt kontakt til folketingsmedlemmer og organisationer. Vi står således ikke på bar bund, når det gælder oplysning om mindretallet, men står vi sammen om oplysningsopgaven, kan vi i øvrigt sammen med Grænseforeningen opnå øget gennemslagskraft – gerne med hele den danske offentlighed for øje.

Den tyske offentlighed

For et mindretal, der lever i to verdener, må informationsindsatsen omfatte begge verdener. Mindretallet har de nødvendige redskaber, når det gælder kontakten til den tyske offentlighed, men også her gælder, at vi kan og skal gøre det bedre. Vender vi blikket syd over, slutter interessen for vores verden gerne ved Kiel-kanalen. Men den fortsatte konservative offensiv mod vores parti, når det gælder fritagelsen for 5 pct. spærregrænsen og de liberales fortsatte angreb mod ligestillingen af vort skolevæsen, kræver oplysning og sandhedsorienteret formidling, hvis den lovpriste dansk-tyske mindretalsmodel for grænselandet skal bevare sin europæiske modelfunktion. En afbalanceret mindretalspolitik bør ikke kun være et dansk særkende, men også forpligte Tyskland, der med Bonn-erklæringen og de senere tiltrådte europæiske mindretalsforpligtelser har et ansvar for mindretalssikringen i grænselandet.

Den nye regering i Kiel har klart erkendt, at betydningen for et godt naboskab til Danmark også kræver en progressiv mindretalspolitik. Vi anerkender systemskiftet og bidrager gerne til styrkelsen af det gode naboskab og vil også fremme mindretalsmodellens bærekraft netop i en europæisk kontekst.

Med genudnævnelsen af Renate Schnack som mindretalsrådgiver har regeringen i Kiel banet vejen for fornyet synergi mellem mindretallene nord og syd for grænsen, der i DialogForumNorden igen kan mødes fordomsfrit for fælles løsningsmodeller til gavn for udviklingen i grænselandet og det regionale samarbejde. Under vores årlige møde i Kontaktudvalget forleden påtog Renate Schnack sig den krævende opgave at få dannet en samtalekreds for de forbundslande, der huse autoktone mindretal. I dette forum skal forholdet mellem forbundsansvar for mindretalspolitikken og forbundslandenes overholdelse af mindretalsbeskyttelsen drøftes, og der skulle gerne findes løsninger for forbundets deltagelse i den økonomiske byrdefordeling til sikring af mindretallenes ligestilling. Renate, jeg håber, du får held med arbejdet.

Mindretalsrådet

Et andet instrument for synliggørelse af mindretallenes betydning for mellemfolkeligt samvirke og styrkelsen af en ligeværdig mindretalspolitik i Tyskland findes i Mindretalsrådet. SSF og SSW repræsenterer mindretallet i det vigtige organ for mindretallenes kontakt til forbundsregeringen. Som dansk mindretal har vi desuden Kontaktudvalget ved indenrigsministeriet i Berlin, der behandler mindretallets særlige anliggender og

problemer, men i Mindretalsrådet står sinti og roma, Sorberne, Friserne og det danske mindretal sammen, når det gælder forsvaret af mindretalsrettigheder og løsningen af mindretalsproblemer. For mindretalsrådet gælder det nu at gøre opmærksom på, at Tysklands mindretalspolitik sammen med Danmark, der har førertrøjen i det spørgsmål, kan skabe europæisk opmærksomhed om værdien af ret og rimelighed i omgangen med mindretal.

Rådet har en god og konstruktiv dialog med medlemmer af indenrigsudvalget i Berlin, og ved det seneste møde med indenrigsudvalget kunne Flemming Meyer oplyse, at sinti og roma, som I lige har hørt det, i Slesvig-Holstein efter årtiers indsats nu på onsdag optages i landets forfatning på lige fod med friserne og os. En nyhed, der tjener landdagen i Kiel til ære.

FUEV

FUEV har kontor hos os på Flensborghus, og de har de senere år trods svære økonomiske udfordringer været en bemærkelsesværdig og aktiv storspiller for de europæiske mindretal. Med en intensiv lobbyvirksomhed i Bruxelles, oprettelsen af en tænketank for mindretalsanliggender og et sinti og roma-projekt for en bedre integrations- og uddannelsespolitik i Øst- og Centraleuropa har FUEV bevist, at organisationen er det vigtigste og rette talerør for europæiske mindretal. Et forslag om at bruge den dansk-tyske mindretalsmodel som inspiration for samlivet mellem flertal og mindretal i kriseregioner, der støttes af DialogForum-Norden, hører til de innovative forslag, der kendetegner FUEV-arbejdet for tiden. Det er også derfor, man ønsker et mindretallenes hus i Flensborg.

Mindretallenes Hus i Flensborg

Sydslesvigsk Forening har sammen med Bund Deutscher Nordschleswiger siden FUEV's oprettelse i 1949 hørt til organisationens trofaste støtter. Med udgangspunkt i netop den trods alt forbilledlige mindretalsbeskyttelse, som Danmark og Tyskland står for i vores grænseland, arbejder vi sammen med FUEV for at sikre mindretallene i Europa et informationscenter 'Mindretallenes Hus' i Flensborg, der i tæt kontakt med det videnskabelige institut ECMI i Flensborg kan blive en nyttig livline mellem de europæiske mindretal og den europæiske politiske offentlighed. Både Sydslesvigudvalget og vores Europaminister Anke Spoorendonk har vist interesse for etableringen af et sådant dokumentationscenter, der sammen med den allerede etablerede tænketank kan bidrage til større opmærksomhed omkring ordnede mindretalssikringer.

Det lykkelige grænseland

Ved et sommerseminar arrangeret af ECMI for unge europæere, hvor i øvrigt Steen Schröder deltog, udtalte en tyrkisk deltager følgende: "I det dansk-tyske grænseland findes utopien, jeg har søgt efter. Her er tolerancen en realitet, den behøver ikke længere være en utopi." At være medarbejder for tolerance og ligeværd mellem flertal og mindretal er en forpligtende opgave, som især mindretallene i grænselandet bør have råd og overskud til at realisere. Må jeg anbefale, at landsmødet tager positivt stilling til FUEV's og vores ambitioner om etableringen af et 'Mindretallenes Hus' i C.C. Petersens pakhuis ved Flensborghus.

Mindretallets årsmøder og folkemødet på Bornholm

Formandens årsberetning bærer præg af både Sydslesvigsk Forenings og det samlede mindretals store udfordring om mere synlighed nord og syd for grænsen. Det skal ikke skygges for den anden store udfordring, der også fylder i beretningen: hvordan integrerer vi de 'nye' medlemmer i vores fællesskab? Landsmødet vil som nævnt tidligere i beretningen blive spurgt til råds om idéer og initiativer, der kan fremme samfølelsen mellem mindretallets medlemmer.

En af måderne til at fremstå som et frivilligt, men stærkt fællesskab, der har synlighedseffekt langt ind i den danske og tyske offentlighed, er nu engang vore årsmøder. En folkefest, der i flere dage forbinder store og små i et fælles engagement for bevarelse og synliggørelse af netop det danske fællesskab, der er ryggraden i vores liv. Vist kan årsmødekonceptet revurderes og udvikles, men årsmøderne er fortsat den urkraft, der samler det mangfoldige mindretalsliv i en offensiv og venskabelig dialog med danske venner og gode naboer. Der er stemmer, der vil sløjfe optoget gennem byerne, der er modstandere mod for mange taler og politiske

hilsener, der er fortalere for mere ungdom og mindre tradition. Det er oplagt at tage inspiration og kritik med i overvejelserne for fremtiden – også det har vi landsmødet til! Men at udvikle årsmødetraditionen er netop ikke en afvikling af samme. Slet ikke nu, hvor Danmark genopdager folkefestens betydning for mødet mellem politik og folkelighed.

Sammen med Grænseforeningen har vi derfor deltaget i det store folkemøde på Bornholm, hvor Danmarks politikere møder folket på græsrodsplan. Et 'årsmøde', som vi også vil deltage i næste år. Vi anbefaler at amterne deltager i næste års folkefest på Bornholm, så vi sammen kan sætte Danmark stævne og levere den livsvigtige oplysning om, at Danmark har et levende og aktivt dansk mindretal i Sydslesvig. Et mindretal, der ikke deltager i folkemødet som gæster fra syd, men som en del af det danske folk.

Sammen med vore årsmøder og en fornyet informationsindsats vil vi vedstå vores ubetingede binding til det danske folk. Sydslesvigs danske holder fortsat fast i Danmark, og Danmark holder gudskelov fortsat fast i os. Godt landsmøde.

Martin Lorenzen: Mange tak til Dieter Küssner. De delegerede får senere mulighed for at drøfte årsberetningen under pkt. 7.

Vi fortsætter med pkt.

5. Regnskabsoversigt

Generalsekretær Jens A. Christiansen: Regnskabet 2011 blev drøftet og godkendt af hovedstyrelsen den 20. marts 2012, og i det følgende vil jeg knytte nogle kommentarer til regnskabet, som jo også ligger i den blå beretning, som I fik tilsendt.

Side 56: Den uafhængige revisors påtegning

Denne påtegning indeholder revision af årsregnskabet og erklæring om udført forvaltningsrevision.

Konklusion:

Citat: "Det er vor opfattelse, at årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2011 i alle væsentlige henseender er aflagt i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010. Det er også vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010. Det er ligeledes vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis." Citat slut.

Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning vil Gerd Pickardt vende tilbage til lidt senere, når jeg er færdig.

Side 59: Sydslesvigsk Forenings årsberetning 2011

Her vil jeg kort gøre opmærksom på foreningens årsberetning, som ligger tæt op ad den måde, SSF's resultat aftale 2011 med Sydslesvigudvalget er udformet på. Den holder aktiviteter og regnskabstal op imod mål og beskriver årets aktiviteter ud fra en målfastsættelse og en vurdering af, hvorvidt mål hhv. resultater blev opfyldt inden for SSF's enkelte arbejdsområder.

Den samlede vurdering for 2011 i årsberetningen er: *Citat:* "Samlet set har SSF og generalsekretariatet levet op til foreningens formål og mål. Med udgangspunkt i SSF's formål har foreningen tilbudt sine medlemmer og andre interesserede et bredt sammensat kulturprogram på tværs af landsdelen. Det folkelige foreningsliv har udfoldet sig inden for et højt aktivitets- og kvalitetsniveau og med en klar dansk mindretalsprofil. Trods øgede renteudgifter pga. mellemfinansiering af byggeaktiviteter, har prioriteringerne været rigtige for at sikre fornuftige fysiske rammer for det folkelige danske arbejde.

SSF har som den samlede folkelige forening ydet en målrettet politisk indsats i forbindelse med Kiel-regeringens nedskæringer over for det danske mindretal. I samarbejde med SSW, Skoleforeningen, Samarådet, og via koordinering med Sydslesvigudvalget, lykkedes det at mobilisere såvel den danske regering som Folketinget til at lægge politisk pres på den tyske forbundsregering for at engagere sig i en løsning af skolesagen. Forbundsregeringen besluttede at yde et tilskud til Dansk Skoleforening både i 2011 og 2012 på 3,5 mio. euro for derved at rette op på Kiel-regeringens tilsidesættelse af Bonn-København erklæringens ligestillingsprincip." Citat slut.

Det kan virke lidt omstændeligt, at jeg læser det op. Men jeg synes, I har krav på også i forbindelse med regnskabsaflæggelsen at få en beskrivelse af, at vore midler går til et målrettet politisk-kulturelt arbejde til gavn for hele Sydslesvig. Det er dermed ikke kun et spørgsmål om tal – der er aktiviteter og dynamik bag tallene.

Lad os så gå videre til selve regnskabet på

Side 72: Sammenstilling – Regnskab 2011

Regnskab 2011 balancerer med 5.407.261,82 € og udviser et underskud på 9.862,33 €. Væsentligt i denne sammenhæng er at nævne vore indtægtskilder: Foreningens kontingent på 217.319,15 € og den danske stats tilskud på 3.003.984,00 € samt tilskud fra landet Slesvig-Holsten inkl. tilskud til Danevirke Museum på 390.000,00 €.

Side 73:

A// Generalsekretariat / Administration:

Saldoen for det reviderede budget 2011 er på 258.600,00 € og regnskabstallet pr. 31.12.2011 er 264.022,62 €, altså knap 5.500 € højere end budgetteret. Det skyldes hovedsagligt pkt. 4 rentekonto udgifter, hvor der er et budgettal på 15.000,00 €, men hvor der blev brugt 28.947,00 €. Det skyldes ikke mindst mellemfinansieringer for at kunne sætte gang i renoveringen af Slesvighus.

Lolfod 69 er endnu ikke solgt, og Amtmandsgården blev solgt i sommer. Budgettet for 2012 og 2013 er forhøjet til 40.000,00 €, så der på den måde kan modsvares sandsynlige renteudgifter. Det er helt naturligt ved en mellemfinansiering, at der er renteudgifter, som jo også vil fremgå af regnskaberne. Amtmandsgårdens salgsprovenu skal selvfølgelig bruges til at minimere lånet. Det samme gælder for Lolfod 69, som jeg håber, bliver solgt inden årets slutning. Også dette provenu vil modsvare de lån, vi har taget.

III. SSF's lønninger

– 1. Generalsekretariatets lønomkostninger:

Mens budgettallet for 2011 lå på 2.055.400,00 €, er regnskabstallet på 2.058.615,58 €. I 2012 har vi et budgettal på 2.096.000,00 €. Her er indregnet de naturlige lønfremskrivninger.

Side 77:

B/XII Ejendomme, administreret af SSF: Her hænger tallene fornuftigt sammen.

B/XIII SSF's ejendomme: Saldoen på budgettallet er på 118.000,00 €, og regnskabstallet ligger på 228.131,09 €. Overskridelsen ligger i den løbende drift med godt 95.000,00 €. Det skyldes bl.a., at Amtmandsgården stadig har været en belastning, fordi vi ikke har kunnet sælge bygningen sidste efterår, den blev først solgt sidst på sommeren. Den har selvfølgelig belastet vores omkostninger. Også bygningen Lolfod 69 har været bundet til nogle driftsomkostninger.

B/XV Foreningens pensionistboliger: Overskridelsen ved SSF's ejendomme bliver delvist opfanget af indtægterne ved pensionistboligerne.

Side 78:

XVI. Teaterarbejde og danske koncerter: Her blev budgetrammen på 140.760,00 € kun brugt med 85.116,10 €, fordi man har holdt lidt igen hhv. har været udsat for aflysninger.

XVIII. Skipperhuset: På saldoen kan man se, at budgettallet ligger på 4.000,00 €, og regnskabstallet lander på 16.204,57 €. Det er forhåbentligt et overgangsfænomen. Grunden til, at vi ender med et underskud, hænger sammen med, at Grænseforeningen i 2010 holdt op med at finansiere lejrskolekørsel fra Tinglev til Tønning. Der gik et stykke tid, inden støtteordningen kunne blive reetableret, altså at man kunne finde penge til forsat at satse på denne aktivitet, som SSF selv har valgt at gøre. Vi håber, at årsregnskabet for i år udviser en bedre balance på dette punkt.

Side 79:

XX. Kulturaktiviteter i distrikterne: Her balancerer beløbene i forhold til budgettal og regnskabstal rimeligt fornuftigt. De øgede indtægter hænger ikke mindst sammen med den vellykkede Kim Larsen-koncert.

Side 80: Balancen

Der er aktiver og passiver i alt på 23.096.138,13 €. På aktiver-siden er der opført ejendomme, inventar, Slesvigsk Kreditforening og andre værdipapirer – alt i alt har vi anlægsaktiver på 22.700.060,30 € og omsætningsaktiver på 396.077,83 €.

På passiver-siden udviser kapitalkontoen pr. 31.12.2011 et beløb på 14.921.664,90 €. Når underskuddet for 2011 er trukket fra, er statens mellemregningskonto pr. 31.12.2011 på 19.748,97 €. Det beløb er en sikring, som ligger hos staten. Her er der også opført den gæld, SSF har. Blandt andet banklån til renovering af Slesvighus.

Side 82: Ejendomme administreret af SSF

Samlede udgifter er på 142.154,20 €, mens indtægterne beløber sig til 72.173,78 €. Det resulterer i et underskud på 69.980,42 €.

Side 83 er der en oversigt over SSF's egne ejendomme med et minusresultat på 261.817,27.

Side 84: SSF's pensionistboliger og Slesvighus pr. 31.12.2011

Her er der tale om et lille overskud på 72.710,30 €.

Det var en ganske kort punktuelt gennemgang af regnskabet, som jo er drøftet i og godkendt af hovedstyrelsen.

Til sidst vil jeg gerne benytte lejligheden til at sige tak for et godt samarbejde både med Regnskabs- og revisionsudvalget og vore professionelle revisorer fra Sønderjyllands Revision og H.P.O. Wirtschaftspartner. Det er altid en glæde at samarbejde med jer, og det er også betryggende at have jer til at gennemse regnskabet og komme med gode råd.

I år skal der selvfølgelig også lyde en stor tak til såvel frivillige som medarbejdere i Sydslesvigsk Forening for en meget solid og loyal indsats for foreningen. Alle har bidraget engageret i det danske arbejde. Tænk blot på årsberetningen og formandens beretning. Det høje aktivitetsniveau kommer ikke af sig selv.

En særlig tak til Gaby – tillykke med din guldnål. Den er virkelig fortjent.

Men også en tak til alle kære medarbejdere. Det er en glæde at arbejde sammen med jer hver dag. Alle er med på, at hvis der ikke er lidt dynamik og perspektiv i den måde, man griber arbejdet an på, blandet op med lidt humor, så bliver det lidt trælst og lidt for meget dagligdag. Det er dejligt at have jer på holdet. I er simpelt hen Sydslesvigs bedste hold! Så lad os give alle et klap med på vejen!

Martin Lorenzen: Tak til generalsekretæren. Og det er korrekt, at regnskabet kun skal tages til efterretning af jer, da det ifølge vedtægterne er hovedstyrelsen, der skal godkende regnskabet, og det er allerede sket. Men under punkt 7 er der selvfølgelig mulighed for at stille spørgsmål til regnskabet.

Så kommer vi til det næste punkt, og jeg giver ordet til Gerd Pickardt.

6. Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning

Formand for Regnskabs- og revisionsudvalget, Gerd Pickardt: Også fra min side tillykke, Gaby. Det er flot.

I har hørt mange tal, og I har også hørt generalsekretæren kommentere spørgsmål om revisionsopgaver. I dag begynder jeg med lidt tørt stof, fordi netop i de sidste par dage har vi hørt meget om, hvad revision overhovedet betyder, når man har nogle specielle forhold her i grænseregionen.

Jeg tager udgangspunkt i at sige, at en revision omfatter udførelse af revisionshandling for at opnå oplysninger i årsregnskabet. Revisionen omfatter oplysninger i årsregnskabet, dvs. en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er tørt, men det er ganske klart, og det er det, man skal holde sig til, men det sker måske ikke altid sådan som det burde.

Revisionen er udført under iagttagelse af "Bekendtgørelse Nr. 1720 af 21. december 2010 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v. der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget". Efter vor opfattelse indeholder regnskabet alle de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelse af de bevilgede midlers anvendelse og Sydslesvigsk Forenings økonomiske status pr. 31.12.2011.

På et møde den 27. februar 2012 fik vi forelagt det reviderede regnskab, og udvalget har konstateret, at regnskabet er opstillet jf. bogholderiets tal, og det er mange tal, som vi kan se i beretningen. Revisionen har fremlagt deres bemærkninger til førnævnte årsregnskab, og vi har gennemgået regnskabet meget nøje.

Udvalget kan konstatere, at bemærkninger fra tidligere års beretninger er fulgt op, her bl.a. udbetaling af distrikternes kontingentandel via Navision, analyse af amternes tilskudsordning, sikring af foreningens fortsatte status for skattefritagelse, sikring af de tilsluttede organisationers aktuelle årsregnskaber, og at aktuelle frigørelsesattester er fulgt op – det er meget vigtigt, fordi de ikke forlænges automatisk. Stigende kontingentindtægter i de senere år styrker foreningens likviditet.

Vi tilslutter os revisionens anbefaling om, at der arbejdes videre med

- aktualisering af foreningens tingbogattester. Det skulle være nemt nok, vi er jo ikke i Grækenland, så det skulle fungere på en god måde og
- værdiansættelse af SSF's ejendomme i forbindelse med, at vi sammen med de øvrige danske foreninger drøfter den fremtidige håndtering med henblik på afskrivning. Det har vi nemlig en regel og en lovgivning om i Tyskland.

Revisionsfirmaets konklusion er, at årsregnskabet samt status pr. 31.12.2011 er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens og vedtægternes krav til regnskabsaflæggelse. På grundlag af denne bemærkning anbefaler vi godkendelse af driftsregnskabet pr. 31.12.2011, som udviser et underskud på € 9.862,33 samt status, som balancerer med € 23.096.138,13.

Afsluttende vil jeg her på udvalgets vegne meget gerne fremhæve, at budgetdisciplinen i året 2011 gennemgående er blevet håndhævet meget professionelt. Det skal fremhæves, at samtlige mål i resultataftalen 2011 er blevet opfyldt.

Det var min beretning. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Gerd Pickardt. Også denne beretning skal forsamlingen kun tage til efterretning. Vi kommer til pkt.

7. Drøftelse og godkendelse af årsberetningen samt decharge

Martin Lorenzen: Er der nogen, der ønsker ordet til formandens beretning? Med hensyn til protokollen skal jeg nævne, at hvis I går op til talerstolen, sig gerne jeres navn og hvor I kommer fra. - Er der nogen, der har en kommentar eller et spørgsmål? – Det ser ikke sådan ud.

Hvis ikke der er flere bemærkninger, foreslår jeg, at vi går over til afstemning om formandens beretning. Den skal foretages skriftligt, og dertil skal den lyseblå stemmeseddel nr. 1 bruges. Der stemmes ved at skrive ja eller nej eller afholdelse. Værsgo!

1. tællekommission samler ind!

- Pause -

Martin Lorenzen: Inden vi genoptager landsmødet, har formand for Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945, Helge Moosmann, bedt om ordet. Værsgo.

Formand for Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945, Helge Moosmann: Jeg vil selvfølgelig også have lov til at sende en hilsen til jer alle sammen, fordi I giver os i Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945 rigtig mange gode oplevelser, når vi kommer herved. Jeg synes, det er fantastisk, at jeres arbejde herved går så godt, som tilfældet er. I viser entusiasme og viljen til at fortsætte med jeres arbejde, og det er vi glade for. Vi er en lille forening, som giver lidt penge hist og pist. I øjeblikket er renterne ikke så store, men når vi får ekstra penge ind, så udliciterer vi dem til skoler, gymnasier, vuggestuer og selvfølgelig også til studerende, folk, der vil på højskole osv. Det gik fint i sidste år. I år har vi fået mindre, hvorfor vi har valgt at give det til ting, hvor det kan komme flere til glæde til forskellige former for aktiviteter.

Da jeg gik på statsskolen i Sønderborg, lærte jeg i mellemskolen følgende fra den islandske saga, noget der hed: "Fæ dør, frænde dør, selv dør man til sidst, men ét ved man, som aldrig dør, mindet over død mands dåd." Og når jeg siger det, så er det, fordi netop i vores landsdel Sønderjylland, Nord-/Sydslesvig, er der mange, der er afgang ved døden, som har vist dåd. Der har i alle krige, 1848, 1850, 1864, 1914, 1918, 1940 osv. været en hel masse mennesker, som er gået bort på grund af, at man mente, det var det rigtige og det nødvendige. Og også i dag har vi soldater i Europa, som mister livet i krigen. Nu er det derude lidt længere væk end selve Europa - og heldigvis for det. Men vi skal huske at ære dem, hvor vi end kommer frem. I morgen, den 11.11. kl. 11.00 skal vi mindes freden efter krigen 1914-1918. Derfor skal jeg i morgen til Rotunden i Århus i Marselisborg Have for at lægge nogle kranse. Det gør vi hvert år med stor glæde for at mindes dem, der faldt dengang. Også i Haderslev lægges der kranse i morgen både ved de tyske, danske og franske grave. Derfor synes jeg, det er væsentligt, at vi ved, der er noget at mindes. Endelig skal det siges, at der nu kommer to år, 2013 og 2104, hvor der er rigtig mange ting at mindes. Disse ting skal forberedes, og de skal forberedes af folket, dvs. os alle sammen. Så gå bare i gang nu for at finde ud af, hvad det er, I skal og vil.

Jeg vil gerne slutte af med at sige tak til Ejderskolen for utrolig flot sang ved begyndelsen af dette landsmøde. Det var så dejligt, at man fik godt humør. Netop Ejderskolen står vores forening nær, for 35 pct. af vores tilskud til ansøgninger skal gå til Ejderlandet. Nu ved I det! Tak, fordi vi må være med – ha' det rigtig godt fremover!

Martin Lorenzen: Tak til Helge Moosmann for denne hilsen.

Vi genoptager landsmødet, og ved punkt 7 mangler vi resultatet af afstemningen om formandens beretning samt decharge.

afgivne stemmer	142
deraf ugyldige	1
blanke stemmer	0
ja-stemmer	141
nej-stemmer	0

Dermed er formandens beretning godkendt, og formanden har fået decharge.

Vi fortsætter med dagsordenens punkt

8. De faste udvalgs beretninger

og jeg giver ordet til Karin Goos, formand for Teater- og koncertudvalget.

a. Teater- og koncertudvalget

Formand Karin Goos:

Teater og koncertudvalgets store opgave, der jo handler om at formidle alt det bedste teater og symfonisk musik fra Danmark til børn og voksne i Sydslesvig, er på dette tidspunkt af året godt på vej i den nye sæson.

Vi lagde allerede ud med første arrangement i denne sæson den 20. august med besøg af Willys Kaffeklub i Egerneførde. Selv om det var et længe udtalt ønske, amtet fik opfyldt, var der noget mindre end et halvt hundrede tilskuere til forestillingen. Til gengæld fik de fremmødte sig en herlig oplevelse.

Og med den indledning har jeg allerede rørt ved flere problemstillinger i udvalgsarbejdet!

Efter forestillingen i Egerneførde måtte udvalget tage til efterretning, at der for mange af medlemmerne ikke er tradition for at deltage i amtets tilbud på tværs af den gamle amtsgrænse, og at det sikkert var en af årsagerne til, at der ikke kom så mange. Vi blev noget overraskede over den melding, for vi troede da, at den slags for længst var ude af verden. Men hvis det er virkeligheden, må der da kunne ændres på den indstilling ved et fornuftigt samarbejde fremover.

Og så var tidspunktet nok dårligt valgt! August måned – og så endelig en aften med dejligt vejr – så er det altså svært at sælge en teaterforestilling.

Et problem mere: Her i Sydslesvig er det reelle antal spilledage begrænsede. Erfaringen viser meget tydeligt, at det er umuligt at gå ind i skoleferierne med vores tilbud, og når vi skal tage hensyn til en tre ugers lang efterårsferie som i år, var det nødvendigt at starte så tidligt for at nå hele vejen rundt i Sydslesvig. – Og det problem kan nok ikke umiddelbart løses.

Sidst i september tog vi hul på abonnementsforestillingerne i Flensborg med „Små grå løgne“ opført af Landsteatret. Den blev efterfulgt af forestillingen „Slut“ fra Folketeatret, Den Jyske Opera i idrætshallen, „Cirkus Fantastica“ fra Folketeatret og Schaufussballetten med forestillingen „Hamlet“ på Flensborg Teater. Alt i alt fremragende og godt besøgte forestillinger.

I Husum tilbød vi en børneopera, og Slesvig kommer på banen på torsdag med den Reumert-nominerede forestilling „Klaras Krig“, der fik en strålende anmeldelse i Flensborg Avis, da den blev vist i Flensborg for to uger siden. I Slesvig glæder vi os desuden til at tage den flotte nye sal på Slesvighus i brug. Jeg fristes næsten til at sige et plattysk ordsprog: „Dat vi dat noch erleben dürfen“.

På koncertområdet er knuden omkring tilskuertallet i Flensborg stadig ikke løst. Flensborg Avis havde lørdag den 3. november valgt at bringe et afsnit fra årsberetningen skrevet og aflagt i maj måned under overskriften: „SSF overvejer at skrue ned for musik“ uden på noget tidspunkt at spørge ind til, om der er nyt i sagen.

Det er godt, at det bliver sagt igen, og det er godt, at der er fokus på vores publikumsproblem omkring koncerterne her i Sydslesvig. Vi har sandelig arbejdet videre med det i udvalget. Udvalget anser den aktuelle situation for at være alvorlig, og som planlagt og også omtalt i samme årsberetning er vi nu i tæt dialog med Sønderjyllands Symfoniorkester om nye veje inden for samarbejdet og PR-fremstød. Det er bestemt ikke en let opgave, vi er ude på. Som noget nyt er der for ganske nyligt indgået aftale om at nedsætte en arbejdsgruppe, der vil kulegrave problemerne og prøve at finde løsninger omkring publikumssituationen. Og så er jeg jo nødt til at indrømme, at vi faktisk har skruet lidt ned for musikken! Antallet af koncerter, Sønderjyllands Symfoniorkester spiller i Sydslesvig, lå i mange år på 10 pr. sæson, men var de sidste år, uden at vi sådan har haft en særlig aftale med Sønderjyderne om det, øget til 12, somme tider 13. Aftalen med sønderjyderne er nu at få antallet ned på de 10 koncerter igen. Da koncertprogrammet for længst er lagt for den næste sæson, træder den aftale først rigtig i kraft i 2013/14. Vi nåede dog at få en aftale om én koncert mindre i sæson 2012/13.

For en god ordens skyld skal det endnu engang slås fast, at vi fra udvalgets side har enorm fokus på PR-området. De sidste par år har vi fordoblet udgifterne på den konto, og SSF's tilbud er synlige for enhver, der er interesseret.

I Idrætshallen måtte vi i sidste uge efter operaen tage imod mange klager gående ud på, at publikum har mere end svært ved at sidde på tribunepladserne – og jeg kan godt forstå dem! Udvalget har her endnu en udfordring i at finde en rimelig løsning til næste sæson, så publikum ikke falder fra af den grund.

I forbindelse med samarbejdet hen over grænsen om den dansk/tyske børneteaterfestival har SSF sammen med BDN, Kühlhaus og Teatret Møllen - og jeg må ikke glemme Kulturbüro i Flensborg - her i efteråret afviklet en børneteaterkaravane som optakt til børneteaterfestivalen i 2013.

Det var forestillingen „Jeg ved hvor din hus den bor“ fra Åben Dans, som handler om integrationsproblemer, der blev opført for skolebørn forskellige steder i grænselandet, og som noget særligt fik alle 8. klasserne i regionen Sønderjylland-Schleswig tilbudt at være med til at lave en musikvideo, en såkaldt LIPDUB! Det foregik i workshops på henholdsvis Knivsbjerg og Jaruplund Højskole med ca. 100 unge deltagere og den hollandske instruktør Jan-William van Kreuyssen.

Da de færreste ved, hvad en LIPDUB er, har jeg taget de to videoer med, de unge producerede, og jeg glæder mig faktisk til at vise jer først den ene, og så kan I se, om I vil se den anden også. Temaet er „Hvor Går Grænsen“, og de er bestemt værd at se på. De varer ikke timevis, de varer kun få minutter hver især. Den ene blev optaget på Rudbøl Grænse og den anden på Dybbøl Skanse. Jeg har en aftale med Thorben om, at vi ser Dybbøl-videoen nu, og så ved I bagefter, hvad en LIPDUB er. Jeg fortsætter min beretning, når I har set den.

Vær så god!

Nu ved I så, hvad en LIPDUB er! Man mimer til en melodi og så har man en lang filmoptagelse uden afbrud efter i forvejen på en workshop at have arbejdet med, hvordan alle bevægelser. Jeg synes, det var rigtig flot, hvad vores unge fra begge sider af grænsen fik ud af denne workshop. Formålet er at gøre de unge i grænseregionen nysgerrige på den dansk/tyske børneteaterfestival i 2013 og at vise videoerne op til festivalen i de unges populære medier.

Om få dage har vi fra udvalgets og SSF's side den store glæde sammen med Danmarks Teaterforeninger at være vært for årets store Teaterseminar. Et seminar, der samler ca. 500 mennesker omkring tilbudene fra alle de danske turnéteatre, og hvor den kommende teatersæson planlægges. Seminaret afholdes i Campushalle.

Vi har knyttet en Sydslesvigdag til seminaret, hvor deltagerne kommer rundt i landsdelen og oplever mange af Sydslesvigs spændende steder. Det er en fantastisk mulighed for at synliggøre Sydslesvig, og vi glæder os til at sende de mange mennesker hjem igen med gode indtryk og ny viden om Sydslesvig.

Nu er det så på tide, at jeg takker af for i dag og samtidig for de mange år, jeg har været en del af SSF's Teater- og Koncertudvalg.

Det har været år med store udfordringer, med spændende forandringer, med op- og nedture og med rigtig mange enestående oplevelser.

Hjertelig tak til jer alle – og god arbejdslyst og alt godt fremover til Sydslesvigsk Forening og ikke mindst for det kommende Teater- og Koncertudvalg.

Tak for nu.

Martin Lorenzen: Tak til Karin Goos for ordene. Under punkt 9 er der lejlighed til at drøfte hendes beretning.

Vi går til punkt 8

b. Kulturudvalget

Formand Ingwer Rodenberg Roost: Endnu et år er gået med megen aktivitet på det kulturelle område. Der er blevet gjort et stort stykke arbejde i distrikter og amter, og ikke alle arrangementer er blevet lige godt besøgt. Det er synd for dem, som har gjort et stort stykke arbejde for at få det op at stå. Jeg kan kun opfordre til at fortsætte arbejdet. Succes måles ikke kun i deltagerantal, men også i, hvad der tages med hjem.

I 2011 blev der holdt mere end 50 koncerter og foredrag med støtte fra kulturafdelingen, og de blev besøgt af mere end 5.500 personer, og her er spil dansk-arrangementer ikke medregnet. En del af arrangementerne er gennemført i samarbejde med SdU, kirken, biblioteket og eksterne koncertarrangører. Uden dem ville vi ikke kunne klare at tilbyde et så alsidigt kulturprogram. Derfor skal der lyde en stor tak for godt samarbejde til gavn for vores kulturforenings medlemmer. Jeg vil her ikke komme ind på alle de ting, som er foregået i Sydslesvig, men nogle ting bør nævnes.

Spil dansk dagen

Vi blev i 2011 for første gang spildansk-kommune, og det betyder, at der den 27. oktober, som i resten af Danmark, blev spillet en masse dansk musik mange steder i Sydslesvig. Dagen støttes af Koda og bruges til at bringe danske musikere og dansk musik ud til steder, hvor der normalt ikke kommer levende musik. En skole vandt en koncert, der var musik på Søndertorv og på alderdomshjemmet i Flensborg samt mange andre steder. Det kan godt være lidt overvældende med så mange koncerter på én dag. Vi

nåede næsten 1000 tilhørere i 2011, og i år er jeg sikker på, at der har været flere. Tallene foreligger endnu ikke. Kulturfondens fik i år spredt spil dansk-arrangementerne ud over det meste af landsdelen, og jeg er sikker på, at mange har fået en rigtig god oplevelse.

Jazz

Det er med stor glæde, at vi kan konstatere, at vores jazzkoncerter er ved at have opbygget en stabil tilhørerskare. Det er ikke kun de kendte orkestre eller populære genre, som trækker tilhørere, men også de ukendte musikere. Det må jo betyde, at SSF står for gode koncerter. En stor tak til Knud Ramm-Mikkelsen. Hans viden om jazz er uvurderlig og er med til at give et alsidigt program.

Fyrtårne

Når man ser tilbage på 2011, er der ofte et arrangement, som huskes. I 2011 var det koncerten med Kim Larsen, som trak fuldt hus og gav mange en god oplevelse. Det ville være godt, hvis vi hvert år kunne tilbyde en koncert af en sådan kaliber, men de er økonomisk risikable. Som det fremgik af regnskabet, så havde kulturudvalget overskredet sit budget med knap 60.000 euro, og kun med hjælp af indtægterne fra Kim Larsen-koncerten kunne vi lige få det til at balancere. Vi skal være klar over, at dyre koncerter kan slå fejl, hvis de ikke sælger billetter, og det kan få betydning for vores bredere kulturarbejde. Koncerten har dog givet udvalget mod på at prøve igen med en stor koncert. Form og indhold bliver dog nok anderledes.

Dansk-Tysk Poetryslam

Som noget nyt har vi med støtte fra EU's kulturbro-midler sammen med BDN og Kühlhaus været med i et projekt, hvor elever fra skoler nord og syd for grænsen har været på en 2 dages poetry slam workshop, først på Knivsbjerg og afsluttende i Kühlhaus. Det giver eleverne adgang til en anden måde at arbejde med sprog og kultur på. Vi gentager arrangementet i år, og det ser ud til at blive lige så stor en succes som sidste år.

Økonomi og samarbejde

Vi klarede, som sagt at holde budgettet i 2011, men det ser ikke godt ud for 2012. Et par koncerter med kopibands ser ud til at være rigtig hårde ved budgettet. Vi vil gerne hjælpe så mange som muligt, men det er svært, når budgettet skal holdes. Mange arrangementer og ansøgninger fra distrikter og amter kommer i en lind strøm til kulturfondens i løbet af året. Så her kommer et ønske: Hvis kulturfondens skal hjælpe, så send ønsker om hjælp til arrangementer så tidligt som muligt. Der er også kommet nye regler for tilskud fra kulturfondens. De er blevet opdateret og ligger ved sekretariatene.

Der skal fra min side lyde en stor tak til kulturfondens og udvalget for godt og inspirerende arbejde. Vi har nået mange gode resultater til gavn for det kulturelle kludetæppe i Sydslesvig. Til det nye udvalg kan jeg kun sige: Fortsat jeres gode og idérige arbejde, hold fast i nogle af idéerne, så venter der mange spændende oplevelser for os alle.

Det var så min sidste beretning. Jeg ønsker alle et fortsat godt landsmøde.

Martin Lorenzen: Tak for beretningen. Så er vi nået til punkt 8

c. Årsmødeudvalget

Formand Gitte Hougaard-Werner: Hvor blev det år lige af? Jeg synes lige, jeg har holdt min mundtlige beretning for 2011, og nu står jeg her igen. I udvalget har vi også på fornemmelsen, at der bliver kortere og kortere mellem årsmøderne, men det passer ikke, når vi kigger i kalenderen.

Apropos kalender, så stod der – i hvert fald i min - "de danske årsmøder" fra den 8. til den 10. juni 2012, og de blev afholdt under mottoet "Sydslesvig – en spændende melodi".

I har kunnet læse detaljeret om årsmøderne i min skriftlige beretning. Den blev lang, den blev alt for lang, og til min store forskrækkelse fyldte den tilmed 10 sider i den "blå beretning", som I har fået tilsendt. Som

Gaby sagde efter aflæggelsen af den skriftlige beretning på det seneste hovedstyrelsesmøde: "Den tog næsten 25 minutter". Så det vil jeg skåne jer for i dag.

Derfor kort sagt: Vi synes - når vi skal sige det selv - det var fantastiske årsmøder med et fremragende motto, den flotteste plakat nogensinde, fine t-shirts og 2 dejlige, nye og vedkommende årsmødesange, der genspejler det danske mindretal og vores tilknytning til Danmark, dansk sprog og kultur. Sange, der forhåbentlig er kommet for at blive. Der har været mange dejlige arrangementer, både op til og i selve weekenden. Her skal blot nævnes flotte koncerter, SSW's ekstraordinære og meget spændende landsmøde og et ud over al forventning godt besøgt debatmøde.

Herfra skal der lyde en STOR TAK til alle implicerede, der har været med til at gøre det hele muligt. Jeg vil i denne sammenhæng blot nævne Layout- og presseafdelingen, der skal have en særlig tak for den flotte Årsmødekontakt. De har nemlig taget sig af layout og sideopsætning og har lige som mange, mange andre arbejdet i det skjulte; men uden dem og alle jer, så vil dette slet ikke være muligt. Derfor er det vigtigt at huske at sige tusind tak til alle dem, som jeg heller ikke har nævnt i min skriftlige beretning.

Og når det er sagt, så er 25 minutter kortet ned, for så spiller melodien videre, og jeg vil fortælle jer lidt om udvalgets nye tiltag og planer for de kommende årsmøder. Uden at ødelægge vores årsmødeskelet, det fundament, vi hidtil har holdt meget fast i, og som vi stadig holder fast i, som udgør årsmøderne og er historien bag, er vi klar over, at der skal mere fornyelse til, hvis vi vil have fat i de kommende generationer af unge og unge familier. Vi vil stadig udvikle årsmødetraditionerne, Dieter, nemlig ikke afvikle den. Det kan I være ganske rolig for.

Årsmødetraditionen skal sikres ud i fremtiden. Det skal stadig forblive et årligt højdepunkt, som godt kan betragtes som mindretallets nytårsaften – og den vil ingen gå glip af. Men årsmøderne har ikke længere den status, så hvordan vækker vi lysten til, at alle har lyst til at være med til at markere denne festlige dag og weekend? Ikke, at der ikke er mange, der gør og vil, men det kunne godt være endnu flere, hvis vi betragter mindretallets størrelse og antallet af gæster i løbet af weekenden. Men lad os starte fra en ende af, og som I allerede har kunnet læse lidt om i Kontakt og selvfølgelig i min skriftlige beretning, så kommer her de detaljerede planer for 2013.

Allerede fra den 19. november, altså meget snart, og i ugerne frem tager vi på skolebesøg. Vi har udvalgt fællesskoler i Flensborg, Slesvig, Husum, Sønderbrarup og Egernførde. Udvalget og hjælpere mødes med skolernes ældste klasser. Mødet starter med et oplæg ved formanden, der kort præsenterer SSF, årsmøderne, udvalgets arbejde og derefter lægger op til dialog. Vi har aftalt med skolerne, at både samarbejdsråd og andre personer gerne må informeres og inviteres til at deltage. Vi har sendt et brev til skolens ledere, lærere, samarbejdsråd og et til elevrådet og skolens 9. og 10. klasser.

Vi har bedt eleverne overveje følgende punkter inden vores besøg:

- Hvordan de synes, at vi kan modernisere årsmøderne, uden at vi forkaster vores traditionelle fundament med taler og fællessang?
- Hvordan vi kan tydeliggøre os og møderne mere, følge med i tiden, både i og med medierne og til selve mødet eller møderne?
- Hvordan vi holder kontakten til dem, også efter endt skolegang? Hvad er det, der skal til, og hvordan kan vi og SSF eventuelt være med at hjælpe til at skabe en mindretalsidentitet?
- Hvordan skal årsmøderne være, så det simpelthen er en weekend, de ikke vil gå glip af - uden at vi ændrer ALT?

Vi slutter så møderne med en lille quiz, hvor svarene er blevet nævnt i mit oplæg.

Den klasse, ud af alle besøgte skoler, der procentuelt set har flest rigtige svar, vinder 100,- € til deres årgangskasse.

Til alle interesserede kan jeg sige, at I allerede har og fortsat vil kunne følge med på Kontakt, der vil berette om vore besøg. En ting vil jeg dog gerne fremhæve her Vi er blevet meget positivt modtaget af skolernes ledelse, og det glæder os, at vi er rigtig hjerteligt velkommen, og vi ser frem til at møde eleverne og gå i dialog med dem.

Vi vil tage elevernes svar alvorlige og inddrage dem i vores fremtidige arbejde og overvejelser, uden at vi selvfølgelig lover nogen noget. Vi kan ikke få Kim Larsen.

Nyt er også, at optoget i Flensborg starter kl. 13.30, altså en halv time før det plejer. I stedet for den store Dannebrog-fraktion i spidsen, vil de mange fanebærere tilmed blive fordelt ud i optoget, så det, i modsætning til de tidligere år, ikke længere virker så massivt og – for en del måske – overdrevet nationalistisk, men til gengæld vil det fortsat være festligt og præget af de rød-hvide farver, som vi holder fast i, og vi holder fast i vores optog. Friluftsmøderne i Flensborg og Slesvig vil inde i det officielle program byde på et par appetitvækkende numre, spillet af det band, der vil spille den afsluttende koncert på pladsen. Husum har valgt den afsluttende koncert fra, da den ikke var nogen større succes i Husum i år.

Endvidere har vi planer om at bløde lidt op for de mange taler og hilsner. Og bløde op betyder ikke, at vi snigende afskaffer dem. Uden talere og hilsner er årsmødernes tradition brudt. I stedet for vil vores gæster blive guidet rundt på pladserne og netop derigennem muliggøres dialog og mødet med mindretallets mange institutioner og foreninger, der viser sig rundt omkring på pladserne.

Vi arbejder til og med på en idé om at give de officielle gæster, der normalt overbringer en mundtlig hilsen, mulighed for at komme med en skriftlig hilsen i årsmødeavisen i stedet. Dette er dog fremtidsmusik, men vi vil berette under punktet ”nyt fra de faste udvalg” ved et hovedstyrelsesmøde, når det er på plads.

Vi vil gerne satse på fornyelse og innovation, men samtidig skabe genkendelighed og fastholde tradition og glæde omkring årsmøderne. Og når vi taler fremtidsmusik, så har vi selvfølgelig også diskuteret mottoet for 2013 og der er blevet tænkt meget frem og tilbage. Det skulle gerne være bæredygtigt og have substans uden at være påtvunget og søgt.

Sluttelig blev udvalget enig om, at vi allerede har fundet det perfekte motto, et motto, der holder i dag og i morgen og kan bære os ind i fremtiden. Et motto, der handler om mindretallet og alt hvad dertil hører, så hvorfor skulle vi lave om på det og prøve at opfinde den dybe tallerken på ny?

Mottoet, som udvalget håber vi alle kan spille videre på, er i al dens enkelthed:

De Danske Årsmøder i Sydslesvig 2013 og integreret i et slags logo med de flotte noder på nodelinierne, som I kender dem fra dette års plakat, vil der stå **”en spændende melodi”**.

Fordi Sydslesvig er en spændende melodi, og det vil den altid blive ved med at være, om i mol eller dur, alle kan forholde sig til og spille med på de sydslesvigske toner og melodier, uanset tid og sted.

Plakatudtrykket vil derfor få et genkendeligt element, og vi håber, at Katrine Hoop vil være med til at skabe et flot logo med de kendte noder. Alle skal vide, at når plakaten med noderne dukker op, så spiller og kalder den sydslesvigske melodi til årsmøder rundt i landsdelen.

Så som jeg startede med at sige: melodien spiller videre, og det vil blive ved med at være spændende - for mindretallet i Sydslesvig er spændende, set i bakspejlet, i nuet og langt frem i fremtiden. Bekender man sig til det danske mindretal og det danske, er man en del af den sydslesvigske melodi og er med til at manifestere dette både i hverdagen men også til fest – det er årsmødernes motto og tanken bag.

Og så er det tid til at sige TAK og slutte af – ellers når jeg alligevel de 25 minutter.

Tak til embedsværket, tak til alle aktive, til gæster og venner, der var med til at gøre årsmøderne 2012 til en uforglemmelig oplevelse.

En særlig tak til årsmødeudvalgets medlemmer, et dejligt udvalg med en god blanding af fantastiske personligheder. Udvalgs møderne er præget af den sydslesvigske melodi og lysten til at spille videre på samme. Derfor er jeg glad for og stolt af at kunne meddele, at alle udvalgsmedlemmer og formanden genopstiller. Vi prøver at finde en balance mellem tradition og fornyelse, så hvis I vil forlænge vores tid i udvalget med en ny periode, så trækker vi gerne i arbejdstøjet igen efter landsmødet.

Desuden har I så kunnet læse, at jeg stiller op til forretningsudvalget, og i tilfælde af, at det er forsamlingens ønske og jeg bliver valgt, vil jeg samtidigt føre årsmødeudvalget videre. Årsmødeudvalget vil i så fald, hvis jeg senere vælger at stoppe, være i sikre hænder hos Erik Jensen, der har lovet at træde til, når der ifølge vedtægterne skal være valg til årsmødeudvalget igen. Det er fremtidsmusik, og det kan I tage stilling til senere.

Sluttelig kan jeg kun sige, at mindretalsarbejdet og den sydslesvigske melodi – uanset hvor og i hvilken sammenhæng – for mig i hvert fald er ”en hjertesag – fra Løven i nord og til Ejderen”. Med denne sammenkædning af vore nye Sydslesvigsange skal min mundtlige beretning være slut.

Vi ses i weekenden den 7. - 9. juni 2013, når den sydslesvigske melodi spiller til årsmøder; til årsmøder, ingen forhåbentlig vil gå glip af.

Tak skal I have.

Martin Lorenzen: Tak for beretningen. Så går vi til punkt

9. Drøftelse af beretningerne

Martin Lorenzen: Så er det jeres tur, kære venner. Nu har I chancen for at kommentere, stille spørgsmål, lægge op til debat. Er der nogen, der har noget på hjertet her? Vi starter med Teater- og koncertudvalget.

Preben K. Mogensen, formand for Flensborg by: Jeg får lige at vide, jeg skal sige, hvad jeg hedder og hvorfra jeg kommer. Det er altid rart – han har også fortalt mig, at jeg skal klippes. Så der er egentlig ikke nogen grænser for, hvad man alt sammen kan få at vide. Det er rigtigt nok, der er radiogudstjeneste fra Ansgar i morgen. Det er ikke mig, der har den, men hvis det har været tv, så var jeg nok blevet klippet. Nu må I tåle det, og i hovedstyrelsen har jeg som byformand for Sydslesvigsk Forening i Flensborg by egentlig rigelig lejlighed til også at blande mig i debatten ellers. Jeg er mest kommet herop for at opfordre jer til at gøre det her, hvor vi har vores fineste talerstol, som jeg nu står her ved. Der er egentlig kun et ord, som jeg har lyst til at sige til Dieter, og det kan sammenfattes meget kort, idet det er på tre bogstaver. Og det er: Tak. Tak for en meget grundig og meget fin beretning, som så fortsættes i det følgende. Det, som vi står i i vores dagligdag, er samspillet mellem tradition og fornyelse, som I har hørt i den sidste beretning, men det er også et samspil imellem bredde og finkultur. Det skal ikke være nogen hemmelighed for mig, som hører hjemme i basisarbejdet, at det, der fylder mest i det daglige liv, er det, som foregår i bredden, dvs. der, hvor vi mødes som medlemmer, om vi nu er interesserede i symfoniorkestre, koncerter eller om vi ikke er. Det er egentlig dem, som Karin jo holdt igen, og det var desværre hendes sidste beretning ligesom vi må konstatere, at landsformandens beretning var hans næstsidste. Karin kom i sin beretning ind på symfoniorkestret. For os, som i det daglige færdes mere i bredden, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det er meget vigtigt, at vi har den inspiration til de fine tilbud, som det udvalg har at byde på. Så det var igen en slags variation over temaet, nemlig ordet: Tak. Når det drejer sig om spørgsmålet med hensyn til antallet af symfoniorkester-koncerter, vil jeg fra delegeretmødet i torsdags i Flensborg opfordre til, at man også spørger dem, som kommer dér først, for en grundlæggende erfaring for os i distriktsarbejdet er, at hvis man taler med hinanden og med andre ligesindede, sker der det, at der kommer flere til. Vores opfordring lyder på at tale med andre og prøve på at fremme disse koncerter. Der er nogen af os, der desværre ikke har tid til det så tit. Dermed er det jo så

også, at vi står med meget arbejde. Men hvis det drejer sig om at prioritere tingene og få kludetæppet, som Ingwer Roost så træffende kaldte det, til at hænge sammen, så vil jeg sige, at der kun er én stor uovertruffen forening. Den er en kulturforening. Jeg vil gerne sige, at det, der sammenfatter det hele for mig, er ordet: Tak for at være del af en så store folkelig forening. Tak for opmærksomheden.

Martin Lorenzen: Tak til Preben. - Er der flere, der vil sige noget til Teater- og koncertudvalget? Eller er der nogen, der har en kommentar til Kulturudvalgets beretning? - Sådan ser det ikke ud. Men så er der sikkert nok én, der vil sige noget til Årsmødeudvalgets beretning, som var fremadrettet med nye forslag? Er der nogen, der har nogle kommentarer til de nye forslag, der kom frem? – Det er heller ikke tilfældet. - Okay, hvis der ikke er nogen, så må det betyde, at der er fuld opbakning til alle de forslag, der er kommet i dag.

Vi skal kun tage beretningerne til efterretning, idet de allerede er blevet godkendt af hovedstyrelsesmedlemmerne. Der skal ikke være nogen afstemning.

Jeg går videre til det næste punkt, som jo er noget nyt.

10. Tema til debat: Hvordan sikrer vi en bedre integration af forældrene i mindretallets sproglige og kulturelle verden

Martin Lorenzen: Foreningens 1. næstformand, Jon Hardon Hansen holder først et oplæg. Bagefter vil han tage mikrofonen og gå rundt i salen for dermed at sætte en debat og dialog i gang. Jeg giver ordet og mikrofonen til Jon Hardon Hansen.

1. næstformand for Sydslesvigsk Forening, Jon Hardon Hansen: Ja, hvis I ikke kommer til mikrofonen, så kommer mikrofonen lige straks til jer, og så slipper I ikke.

Idéen med Niels Højlunds Forsamlingshus, at værten kommer til sit publikum og spørger ind til et emne, som i dag hedder integrationspolitik, er jo noget helt nyt på landsmødet.

Inden jeg kommer ned til jer i salen for at høre, hvilke forestillinger, tanker og idéer I har, hvordan de nye kan hjælpes ind i vores danske fællesskab, vil jeg begynde med at komme med nogle konkrete forslag til, hvordan en integrationspolitik strategisk kunne se ud. Formanden er jo allerede i sin beretning kommet med nogle overordnede tanker og idéer til det nye samarbejde mellem Skoleforeningen og Sydslesvigsk Forening med hensyn til at formulere en integrationspolitik og dens formål.

I forlængelse af debatten omkring søskendereglen besluttede Dansk Skoleforening og SSF's ledelse den 27. august 2012 at nedsætte en arbejdsgruppe, der i en tæt dialog med mindretallets øvrige organisationer og medlemmer skal formulere en integrationspolitik, der sikrer, at alle i mindretallet aktivt hjælpes og vejledes ind i vores danske verden.

Som det ser ud nu, bliver Skoleforeningen i integrationsudvalget repræsenteret af Udo Jessen, Berit Nommensen, Thede Boysen og Birgit Jürgensen-Schumacher. SSF er repræsenteret ved vores foreningskonsulent Tine Andresen, generalsekretær Jens A. Christiansen og undertegnede samt et hovedstyrelsesmedlem, som endnu ikke er udpeget.

Målgruppen er de mange familier, der nærmest dagligt optages i Skoleforeningen i forbindelse med tilmelding af deres barn i vuggestue, børnehave eller skole.

Nu skal jeg ikke formulere arbejdsgruppens eller integrationsudvalgets kommissorium inden vi overhovedet har siddet sammen, men der er nogle konkrete integrationsstrategier og redskaber, som jeg gerne vil komme ind på, og som I kan tage stilling til, når jeg senere kommer rundt.

Spørgsmålet er, hvilke redskaber, hvilke instrumenter fremmer og styrker på en positiv måde bevidstheden om at være en levende engageret og aktiv del af det danske fællesskab i grænselandet?

Hvad er det for et tiltag, der ikke kun skal øge solidariteten med hele mindretallet, men også gerne skulle fremkalde følelsen af, at man med sit hjerte identificerer sig med det fællesskab, der bygger på et dansk sindelag?

Jeg har 5 forslag, der kunne inddrages som diskussionsgrundlag, og som jeg vil forelægge arbejdsgruppen:

1. Vi ved, at Dansk Skoleforening hvert år inviterer deres nyansatte lærere og pædagoger fra Danmark til et forpligtende **introduktionskursus** (kyllingekursus) hen over én weekend.

Her spørger jeg, om man ikke kunne forestille sig den samme ordning med henblik på de nye forældre? At også de forpligtes på at tage på et introduktionskursus en lørdag-søndag inden for det første år, de er blevet medlem af Dansk Skoleforening og SSF?

Et introduktionskursus, der oplyser om mindretallets foreningsstruktur og foreningsliv og historie såvel som den danske kulturkanon.

Et introduktionskursus, der orienterer om aktuelt dansk livsstil-stof såsom dansk film, dansk madkultur, dansk design og boligindretning, dansk pædagogik, den danske medieverden m.m.

2. I forlængelse af sådanne introduktionskurser kunne jeg forestille mig, at man ude i de lokale forenings- og skoledistrikter fandt nogle mennesker, der var parate til at stille sig til rådighed for en **føl-ordning**. Dvs., at man lokalt finder nogle personer, der tager de nye ved hånden og ledsager dem ind i vores nok så brogede verden.

I sådan en føl-ordning vil de nye forældre med god samvittighed telefonisk eller ved gensidige husbesøg kunne kontakte deres "hest", dvs. deres vejleder - lad os bare kalde ham/hende en integrationsmedarbejder - og spørge denne om stort og småt omkring mindretal og danskhed.

3. Det siger sig selv, at nøglen og forudsætningen for en hurtig og vellykket integration er beherskelsen af **det danske sprog**.

Det har efterhånden været min kæphest i mange år, at tilbuddet om danskundervisningen under Voksenundervisningsnævnet bør suppleres med et tilbud om intensive kurser hen over nogle weekender og tilbydes netop dér, hvor vore medlemmer lever og bor.

I dag er der kun ét sted i Sydslesvig, nemlig på Jaruplund Højskole, hvor der tilbydes intensivkurser på en lille uges varighed. Men det er svært for vore forældre at rive en uge ud af kalenderen for at tage til Jaruplund.

Vi har hørt kritikken i mange år. Vi kender den alle sammen. Det danske sprog i Sydslesvig er et institutionssprog, et søndagssprog, et nichesprog, som kun anvendes ved særlige lejligheder, omend det i disse tider igen og igen understreges, at der aldrig er blevet talt så meget dansk som netop nu i vores grænseland.

Men ikke desto mindre er der nogle rigsdanskere nord for grænsen, der provokerer os med at bruge den omvendte Peter Hjort Lorenzen og påtale: "De taler tysk, og de vedbliver med at tale tysk!" Det siges, at hverdags sproget i de danske skolegårde, danske hjem og foreninger er tysk. Hvis den påstand er rigtig, så kan man med rette stille sig det spørgsmål, hvor skal de nye og gamle ikke tosprogede medlemmer aktivt bruge hhv. øge deres spæde danske sprogkompetence, hvis ikke netop i vore børnehaver, skoler, foreninger og kirker.

4. Et tæt **samarbejde** mellem børnehaver, skole og kirke omkring arrangementer er nok også ét af instrumenterne til at integrere vores forældre. En søjle i øvrigt, som SSF og DSF jo har lænet sig op af i nogle år i forbindelse med vores samarbejde omkring hervedningen af nye SSF-medlemmer, og det med succes igennem de sidste små 8 år.
5. Det femte integrationspolitiske værktøj må være medierne. Jeg tænker her på **Flensborg Avis**, som burde være en længselsfuldt ventet daglig gæst ved morgenbordet i alle mindretalshjem - vores avis, der kan være med til at skabe følelsen af og bevidstheden om at være en del af det danske mindretal.

Ikke at forglemme vores nye **Mindretalsmagasin**, som samtlige mindretallets medlemmer bør modtage mindst 4 x årligt for både indadtil og udadtil kunne formidle en forståelse for og et indtryk af, at der i mindretallet er en fælles vilje til gennem et bredt og tæt samarbejde organisationerne imellem at synliggøre den folkelige danske sammenhængskraft i medlemmernes hverdag i grænselandet.

Ikke kun Flensborg Avis og mindretalsmagasinet, men også **dansk TV og radio** er et vigtigt redskab, der kan øge integrationen med hensyn til formidling af dansk sprog, politik og kultur og som burde kunne ses og høres i alle Sydslesvigs husstande, uanset hvor man befinder sig i vores landsdel.

Og så endelig de sociale medier som **facebook, intranet, debatfora, hjemmesider og You Tube**, som kunne bruges som døråbner og indgangsvinkel til informationer om det danske mindretal.

Så mange mine ord, kære venner. Nu kommer jeg ned til jer. Jeg har hørt, at SSF's delegerede er multitasking, fordi de kan mange ting på én gang. De kan strikke, de kan læse Flensborg Avis, de kan lytte til, hvad der bliver sagt fra talerstolen og de kan sove samtidig. Det synes jeg er imponerende. Det er ikke noget, man finder på landsmøderne i de andre organisationer.

(Jon Hardon Hansen går med sin mikrofon ned i salen.)

Det passer forresten ikke helt, at der kun tilbydes intensive dansk-kurser på Jaruplund Højskole. Jeg har talt med skoleleder for Askfelt Danske Skole, Wolfgang Bradtke, som oplyser, at de tilbyder deres forældre weekend-intensivkurser allerede i adskillige år. Kurserne bliver suppleret med nogle andre tiltag på skolen. Dvs. her "kommer" de intensivkurser hen til de nye forældre, dér, hvor de bor, og forældrene skal ikke forlade deres skole- hhv. foreningsdistrikt for at lære dansk. Dette initiativ er en stor succes.

Nu vil jeg spørge Bjørn Egeskjold, som er en aktiv skoleleder fra Sydtønder amt: Kan du også ligesom din kollega Wolfgang Bradtke prale med, at du har et godt tag i dine nye forældre, ikke bare med hensyn til sproget, men også til medlemskabet i SSF?

Skoleinspektør Bjørn Egeskjold, Ladelund-Tinningsted Danske Skole, Sydtønder amt: Jeg mener nok at kunne prale af, at vi har et højt niveau af forældre, der taler dansk, i hvert fald mindst den ene af dem. Vi har ikke disse intensivkurser, men dog danskurser på skolen til vore forældre og andre voksne. Med hensyn til deltagelse i foreningslivet har vi en meget aktiv skare omkring foreningsarrangementer og bestyrelses-

arbejde både i SSF og ungdomsforeningen. Forældrene er også flittige til at deltage omkring arbejdet på skolen, f.eks. når vi skal shine vores legeplads op m.m. På den måde har vi en meget aktiv og interesseret gruppe af forældre.

Jon Hardon Hansen: Tak. Her er der altså et medejerskab og et fællesskab omkring det at have ansvar både for skolens indre og ydre liv og også for foreningslivet. Som jeg kunne forstå på Wolfgang Bradtke, forsøger man faktisk at inddrage hele mindretallet i det lokale arbejde forstået på den måde, at skole, børnehave og samtlige foreninger står som medarrangør til de arrangementer, der tilbydes forældrene.

SSF-næstformand Liv Marit Tjelle Holm, distrikt Læk, Sydtønder amt, og overlærer på Læk Danske Skole: Grundlæggende synes jeg, det er vigtigt at se sammenhængen og blive bevidst om nødvendigheden af, at foreningerne og skolen hører sammen, arbejder sammen og bruger hinanden aktivt. Når vi vil, at forældrene skal deltage i vores fællesskab, bliver vi også nødt til selv at deltage i vores arrangementer for at vise, at vi bakker op om dem. Kun på den måde kan vi få fat i den gruppe, vi så gerne vil få fat i.

(Bifald fra forsamlingen.)

Jon Hardon Hansen: Tak for ordene fra en lærer, der er kaldet ikke kun til det pædagogiske, men også til det frivillige arbejde.

Formand for SSF's Regnskabs- og revisionsudvalg, Gerd Pickardt, og medlem af Samrådet: Jeg har en klar holdning, hvad SSF og Skoleforeningen angår. Jeg synes, ethvert forældrepar, der tilmelder et barn i en børnehave eller en skole, burde være medlem af SSF. Det må være ligesom en forpligtelse. Det er nok ikke muligt at forpligte forældrene til at deltage i et dansk kursus, men vi bliver trods alt nødt til at fortælle dem, at de senest med begyndelsen af barnets skolegang skal være i stand til at kunne tale eller i det mindste kunne forstå dansk således, at vi undgår at skulle tale tysk på skolernes forældremøder.

Et andet tema, som jeg gerne vil sige noget til, er Flensborg Avis. Mange vil ikke abonnere på Flensborg Avis, fordi de synes, avisen ikke er aktuel nok. Når f.eks. et møde eller en håndboldkamp slutter kl. 21.00, kan man ikke læse noget om det i Flensborg Avis næste dag, men først en dag senere. Det er for mange uholdbart.

Jon Hardon Hansen: Tak for dine synspunkter. – I mindretalsmagasinet, som ligger på jeres plads, er der en artikel om Skoleforeningen med overskriften: Pjece skal informere nye forældre.

SSF-kasserer Udo Jessen, distrikt Treja/Hollingsted, Gottorp amt, og næstformand i Dansk Skoleforening: Dertil kan jeg sige, at Skoleforeningen altid har haft sådan en pjece med forældreinformationer. Den skal fornyes nu, idet der skal indarbejdes yderlige informationer, så forældre fremover ved, hvad de går ind til, når de vil have deres børn i dansk skole.

Med hensyn til dit oplæg synes jeg, at tilbuddet om et forpligtende introduktionskursus til nye forældre er en god idé. Min personlige holdning er, at den skulle tilbydes efter tilmeldingen, men inden barnet begynder i børnehaven. Så snart barnet er i systemet, gælder det barnets tarv.

Hvad føl-ordningen angår, skal den efter min mening foregå lokalt på distriktsplan.

Også samarbejdet mellem kirke, børnehave, skole, SdU, spejdere, SSF og andre danske foreninger skal analyseres og løses lokalt.

Delegeret Preben Vognsen, distrikt Ravnkær, Gottorp amt: Der kom forslag om kurser. Kære venner, hvor mange kurser har man ikke lavet? I får ikke flere medlemmer eller flere deltagere ved at lave kurser. Dem, vi nu hele tiden råber på, er de unge familier. Tænk jer om! De unge familier er bundet på hænder og fødder, når de har børn. Der er ikke ret meget tid til overs til f.eks. at gå på kursus for at lære noget om det danske mindretal. Det er meget vigtigt også at tænke på alle dem, som sidder ude omkring og ikke rigtig får nogen kontakt. Denne kontakt kan kun ske gennem distrikternes egne folk. Jeg giver ikke ret meget for brochurer, jeg giver meget mere for den personlige kontakt.

Det er alle tiders, at man får en debat om det her, for Sydslesvigsk Forening mangler en debat omkring det egentlige arbejde – ikke i toppen, det fungerer fantastisk, men ude omkring mangler vi debat og sammenhold.

(Bifald fra forsamlingen.)

Jon Hardon Hansen: Men du støtter projektet med en fælles arbejdsgruppe?

Delegeret Preben Vognsen, distrikt Ravnkær, Gottorp amt: Jeg synes godt om samarbejdsprojektet med Skoleforeningen og SSF. Vi kan overhovedet ikke undvære samarbejde, tværtimod synes jeg, der er for lidt samarbejde, man skal gøre noget mere.

Jeg er bare bange for, det glemmes, at man er en helhed, og at det er helheden, det drejer sig om, og ikke den enkelte.

(Bifald fra forsamlingen.)

Delegeret Uwe Ehrich, distrikt Husum og omegn, Husum amt: Integrationsudvalget er et meget interessant projekt. Men når man lytter til, hvordan begrebet "integration" efterhånden bruges i andre sammenhæng, er det desværre ikke længere et positivt begreb. Oprindeligt mente man med "integration" at samle folk sammen. "Integration" hænger også sammen med ordet "integritet". På mange områder, især i socialpolitikken, bruger man mere begrebet "inklusion". "Integration" har fået en lidt negativ bismag. Man vil bare integrere folk i noget bestående og ikke lytte til dem. Derimod indeholder begrebet "inklusion" mere hensyntagen til dem. Kigger jeg på projektet "integrationsudvalg" med alle de gode idéer, så lægger jeg mærke til, at sammensætningen er totalt topstyret. Repræsentanter er nogle personer fra både Skoleforeningens og SSF's top. Men dem, projektet drejer sig om, forældrene, som har børn i børnehaver og skoler, er ikke engang repræsenteret. Dem lytter man ikke engang til. Og jeg synes, det er ... okay, jeg vil ikke sige, hvad jeg synes om det.

(Bifald fra forsamlingen.)

Jon Hardon Hansen: Når vi nu taler om basis. Basis skal have mulighed for også netop at komme med tanker og idéer, som man samler i arbejdsgruppen. Alle skal komme til orde, det kan være via facebook eller e-mails eller avisen eller andre.

SSF-næstformand for Ejdersted amt, Silke Weinzierl-Hanke, og hovedstyrelsesmedlem: Vi har drøftet dette emne med vore distrikter og er kommet frem til, at vi allerede er blevet ret gode til at få fat i vore nye forældre. Vi har nogle ivrige børnehavedere, som informerer forældrene om, hvad et medlemskab i Skoleforeningen indebærer, nemlig, at det at have et barn i den danske skole samtidig betyder at være medlem af det danske mindretal, at være medlem af et fællesskab, som også kan være meget sjovt at være en del af. Derudover har vi en hel del velbesøgte arrangementer, som vi planlægger i fællesskab med alle andre foreninger. Specielt for de unge forældre, der er med i distriktsarbejdet, er det vigtigt, at forældrene føler tryghed inden for foreningerne. Tryghed om deres værested inden for SSF og tryghed for børnenes uddannelsesmuligheder inden for Skoleforeningen. Det kom også frem, at i stedet for at have to foreninger, burde man have noget fælles, nemlig kun én forening. Hvis man var "medlem af mindretallet", så kunne barnet, lige meget om det tilhører et stort eller et lille distrikt, opnå det samme uddannelsesniveaue som andre børn, der går i de større skoler rundt omkring. Alt dette kan kun opnås, hvis vi har et fællesskab og hvis vi står sammen, også med SSW med hensyn til at opnå tilskud.

I vores amt har vi også overvejet at tilbyde introduktionskurser. Dette kunne gøres på forældreaftener ved at lade nogle medlemmer med forskellig familiær baggrund fortælle om deres møde med og udvikling af deres tilhørsforhold til mindretallet. Det kunne være alt fra forældre, der er født ind i mindretallet over forældre, hvis børn allerede har afsluttet skolegangen og er begyndt at læse, men som er med i mindretallet siden børnenes børnehaver- eller skoletid, over forældre, som er kommet fra flertalsbefolkningen og slet ikke kendte noget til mindretallet før og hvis børn allerede er gået videre i skoleforløbet, måske allerede går på gymnasierne, hen til forældre, hvis børn er lidt mindre, men hvor de så også har noget aktivt forældreskab

inden for mindretallet. Det kunne være ganske interessant at høre fra de enkelte, hvordan de har oplevet at blive taget imod inden for mindretallet, hvordan de har oplevet at blive "inkluderet" og hvordan de selv har valgt at være med. Vi har også spurgt mange forældre, hvad vi kan byde dem og hvilke arrangementer, de kunne tænke sig. Deres forslag prøver vi at følge op på. Vi synes, det er meget vigtigt at komme i dialog med dem. Derfor understøtter jeg Uwe Ehrich. Der burde være nogle forældre med i integrationsudvalget for at kunne høre, hvordan vi får dem med, hvad de gerne vil og hvordan vi kan få dem med.

(Bifald fra forsamlingen.)

Jon Hardon Hansen: Jeg synes, det er en god idé, at de "gamle" forældre fortæller de "nye" forældre om, hvordan de har oplevet at komme ind i mindretallet, så de "gamle" forældre på den måde også kommer til at være med i føl-ordningen. Derudover er en fusionering af SSF og Skoleforeningen til én forening en spændende vision. Jeg ved ikke, hvornår den realiseres.

Delegeret Klaus-Erik Ramm, distrikt Sct. Jørgen/Mørvig, Flensborg by: Man skal også tænke på ikke at gøre det for kompliceret, for så løber folk straks væk. Jeg mener, at forældre skal have en person, de kan henvende sig til. Og hvem egner sig bedst til det? Det er efter min mening klasselæreren. Alt andet tror jeg bliver rimelig besværligt.

Jon Hardon Hansen: Signe Andersen ønsker også at sige noget. Tillykke Signe med din flotte pris.

(Bifald fra forsamlingen.)

Delegeret Signe Andersen, distrikt Hatsted, Husum amt: Jeg sidder i en SSF-bestyrelse et lille sted, hvor vi har en nedlagt dansk skole, som nu er vores forsamlingshus. Dvs. vi har ingen dansk institution på stedet. I vores bestyrelse lægger vi megen vægt på, at vi har en god kontakt til vores medlemmer, og vi vil også altid meget gerne kunne få god kontakt til eventuelle nye medlemmer. Og det er jo langt hen ad vejen familier, der vælger dansk børnehaven og dansk skole til deres børn. Og her har vi et stort problem, og dermed vil jeg gerne af med et lille hjertesuk, fordi vi som distriktsbestyrelse faktisk ikke kan få oplyst navne på de familier, der vælger dansk børnehaven og dansk skole til deres børn. Der er noget med Datenschutz. Jeg vil bede udvalget om at komme omkring det problem også, hvordan kan man hjælpe os, der ikke har en daglig kontakt til en dansk institution, sådan at vi har mulighed for at opsøge de eventuelle nye medlemmer til SSF netop på det sted, hvor vi bor.

(Bifald fra forsamlingen.)

Jon Hardon Hansen: Tak skal du have, Signe. Problemstillingen omkring Datenschutz har vi allerede haft op at vende, da Skoleforeningen og SSF arbejdede sammen om medlemshvervning. Her er der tale om et forbud mod at udveksle adresser mellem to organisationer. Den eneste mulighed er, at SSF og Skoleforeningen fusionerer til én forening.

SSF-formand for distrikt Flensborg Nord og SSF-formand for Flensborg by, Preben Kortnum Mogensen: Denne problemstilling blev også drøftet i vores distrikt. Det må være én af de ting, som udvalget helt konkret må prøve at finde en løsning på. Der er brug for, at vi indbyrdes taler sammen. Allerede nu er det muligt for forældrene at tilkendegive interesse i yderligere informationer fra de andre organisationer, når de tilmelder et barn i børnehaven eller skole. Det, man også kunne gøre er at spørge, om SSF måtte henvende sig og dermed overtog opgaven at være føl-fader for de nye, der kommer ind i mindretallet. Vi som distriktsbestyrelse har dog helt klart en forpligtelse, som vi måske glemmer i dagligdagen, og det er at byde nye medlemmer hjertelig velkommen. Nye medlemmer skal føle, vide og være sikre på, at de er velkomne i vores forening. Tak.

(Bifald fra forsamlingen.)

SSF-formand Fred Witt, distrikt Egernførde, Rdb./Egf. amt: Tidligere var jeg som SSF-formand personligt til stede ved indskoling, men børnene og forældrene har så meget at se og lytte til denne dag. Derfor nøjes vi nu med en lille velkomstpakke, som indeholder en velkomst og informationer om SSF samt et aktuelt program af vores arrangementer. Af vores mange fællesarrangementer kan jeg bl.a. nævne årsmødet, lanterneoptog, juletræs- og fastelavnsfest. Vi har et godt samarbejde med de andre organisationer.

Delegeret Christian Christiansen, distrikt Karlum/Tinningsted/Klægsbøl, Sydtønder amt: Vores skole i Tinningsted er desværre nedlagt. Børnene fra alle tre distrikter går på Ladelund Danske Skole. Vi har i grunden det samme problem som distrikt Hatsted har, fordi vi heller ikke får nogen oplysninger om familier, der har tilmeldt deres børn på Ladelund Danske Skole. Det ville være dejligt, hvis man her kunne finde en løsning.

Jon Hardon Hansen: Jeg takker mange gange for jeres deltagelse i Niels Højlunds Forsamlingshus og fornemmer en opbakning fra vores delegerede til vores arbejdsgruppe for at formulere en integrationspolitik og integrative værktøjer. Selvfølgelig skal basis inddrages i dette arbejde, og I vil blive hørt og spurgt. Tak for jeres engagement.

(Bifald fra forsamlingen.)

Martin Lorenzen: Tak til Jon. Dette tiltag kan virkelig kaldes en succes, der kom jo gang i talelysten.

Inden vi går videre med dagsordenen, vil jeg gerne byde Sydslesvigudvalgsmedlem Kim Andersen og hans kone velkommen, der kom lidt senere. Dejligt, at I er der.

Næste punkt på dagsordenen er

11. Forslag fra Uwe Ehrich, delegeret for SSF Husum og omegn – ”Sydslesvig-ting for det danske mindretal i Sydslesvig”

Alle delegerede har fået bilaget til dette punkt tilsendt. Inden vi skal drøfte forslaget og stemme om det, vil Uwe Ehrich fortælle om baggrunden for hans forslag. Jeg giver ordet til Uwe Ehrich.

Delegeret Uwe Ehrich, distrikt Husum og omegn, Husum amt: Kære venner! Jeg håber, jeg må kalde jer sådan, selv om nogle af vores meninger, tanker og følelser godt kan føre til uvenskab ind imellem.

Om min baggrund kan jeg fortælle, at jeg har boet i Husum mere end halvdelen af mit liv. I mange år var jeg én af SSW's repræsentanter i Husum byråd.

De 2 sider, jeg har skrevet, har I alle fået tilsendt som bilag til dette dagsordenspunkt. Ingen har bedt mig om at gøre det. Men jeg har gjort det med bøn om at lave et forslag ud af det til drøftelse og beslutning her på landsmødet. Mere ikke!

Hvorfor jeg gjorde det, kan og vil jeg ikke sige alt for meget om lige nu. Jeg gjorde det bare. Men hvordan jeg kom til det, er der mange tråde til. Nogle er jeg mere bevidst om end andre, andre er måske skjulte endnu, men ikke i den forstand, at jeg vil skjule noget, bare af den slags, at de ikke helt har udfoldet sig endnu og først senere i andre sammenhænge, forsamlinger og medier vil dukke op, når der findes yderligere grobund til at arbejde kreativt og konstruktivt videre med det, vi i dag kun skal finde en rummelig ramme til.

Altså hvordan jeg kom til det, vil og kan jeg give nogle eksempler på for at understrege, at dette dagsordenspunkt ikke kun er en hjertesag fra mit eget hjerte, men at mange andre hjerter svinger med i samklang:

1. En af de første og måske den største udfordring var et synspunkt af Søren Krarup i Flensborg Avis den 15. juni 2012 under overskriften "Danskhedens forvandling i Sydslesvig". Jeg må sige, at min første tanke var at sende et svar under overskriften "Danskhedens forvandling i Danmark", men senere opdagede jeg, at han havde givet udtryk for en hjertesag, og selvom jeg ikke var og er enig med mange af hans konklusioner, har jeg da siden gået og beskæftiget mig dybere med mine egne danske barndomsminder og meget mere.
2. En uge senere kom min allersidste skoledag som lærer på Husum Danske Skole og jeg oplevede en frihed, som var så stor, at jeg var nødt til at fylde den med mange nye tiltag for at kunne holde den ud, og så faldt jeg altså over en avisklipsamling fra bibliotekets slesvigske samling under overskriften "Tænk nye tanker – dine visioner for Sydslesvigs fremtid; 24 interviews med vidt forskellige mennesker i mindretallet og med tilknytning til mindretallet". I Bjarne Lønborgs indledende leder læste jeg: "Vi må advare mod visionsprocessen at gentage fejlene under den tidligere resultatsvage sydslesvigske strukturdebat, der aldrig kom i nærheden af en bred ske Samråd til interesse blandt mindretalsorganisationernes medlemmer. Derfor vil vi opfordre Det sydslesvigske Samråd til at udarbejde en rammeplan for idéudvikling baseret på en kombination af ekspertteorier og resultaterne af en folkelig debat."
3. Og så tænkte jeg: 'Har jeg nu gået i de sidste fem år og forsømt noget, ikke fået meget med om den her omtalte rammeplan og folkelig debat? Og jeg begyndte at lede. Det næste jeg fandt, var et arbejdspapir fra SSW under overskriften "T3, Februar 2007, Themen des Nordens, Sydslesvig 2020" med underoverskrifter som "Samrådet skal åbne porten og høre alle mindretallets medlemmer", "For et demokratisk opbrud i mindretallet", "SSW's plan Sydslesvig 2020", "Det folkelige arbejde skal styrkes".
4. Jo mere jeg ledte, jo mere fandt jeg på én måde. Men på en anden måde fandt jeg også frem til, at der ikke var meget at finde om realiseringen af de omtalte visioner, folkelige debatter og strukturanalyser, men dog stemmer, som gav udtryk for behov for forandring. Så læste jeg fx i Grænsen fra 30.4.2011 af Erik Lindsø om et interview med Anke Spoorendonk: "For Anke Spoorendonk er det vigtigt, at det danske mindretal får gjort op med en stivnet organisations-tænkning, der er koncentreret omkring Skoleforeningen, Sydslesvigsk Forening, SSF og til dels også Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, SdU. Mindretallet skal genfinde sine folkelige rødder. Fremtidssikringen ligger i at se sig selv som en folkelig bevægelse og forstå sig selv som et værdifællesskab mere end et organisationsfællesskab." Og et andet sted i samme interview: "Jeg ser mindretallet som en folkelig bevægelse. Derfor står og falder vores udvikling med, om vi ser os selv som et værdifællesskab. Det er en dimension, vi skal have med, hvis mindretallet skal have dynamik. Det er i værdifællesskabet, vi indadtil får identitet og styrke. Kendetegnet er den ligeværdige samtale mellem ligeværdige mennesker med en forståelse for, at ligeværd også er socialt ligeværd. Det er en bevidsthed om, at et samfund udvikles bedst med en flad struktur, hvor man har tolerance og respekt for hinanden – og det er ud fra disse betragtninger, vi skal ændre samfundet. Det kan sammenfattes i begrebet den danske samfundsmode, som jeg godt ved ikke er noget statisk, men, som jeg påstår, har nogle elementer, der er enighed om på tværs af politiske uenigheder. Det er dette samfundssyn og menneskesyn, der er og skal være kernen i det danske mindretal. Når folk vælger mindretallet – før som nu – er det vores værdier, de vælger. Det skal vi virkelig være os bevidste."
5. Ud fra disse eksempler - og jeg kunne nævne mange flere, også fra de mere stille inden for mindretallet, som højst en gang i deres liv tør sende et lille læserbrev til Flensborg Avis eller ikke engang det! - bliver det forhåbentlig i denne forsamling her åbenlyst, at jeg ikke står her for en personlig sag, men for en fælles hjertesag, en folkelig sag, som vedkommer hele mindretallet, især men udover det også hele vores hjemstavn, men da også Danmark og Norden, som vi står

i et dybere værdifællesskab med end med Mellemeuropa! For at understrege dette vil jeg nævne Jens A. Christiansens årsmødetale på Valsbølhus fra i år (se Flensborg Avis, 3. juli 2012), hvor han efterlyser et fælles demokratisk organ for mindretallet. Det er netop det, jeg beder om at sætte skub i i dag. Han efterlyser endda, og jeg citerer Flensborg Avis af 7. juli 2012: "... et nyt koordineringsudvalg for mindretallet med den begrundelse, at der er for mange vigtige opgaver, der ikke bliver løst." Det skal vi ikke træffe beslutninger om i dag, men jeg håber, at vi vil komme til det på et senere tidspunkt i demokratiseringsprocessen.

Det udsendte dagsordensforslag består af en formulering omkring en målsætning og en skriftlig begrundelse, som det ville tage for megen tid til at uddybe i dag. Jeg vil her ved denne lejlighed takke Jens A. Christiansen for det store arbejde at hjælpe med at finde en formulering, vi så kan beslutte i dag. Nogle synes måske, at det vil gå for langsomt, hvis Det sydslesvigske Samråd skal involveres igen, men når det skal gå til på en organisk og ordentlig måde, så skal nye former for samarbejde udfolde sig fra de bestående organisationers skød og i samarbejde med dem, ikke i modsætning og kritik udefra, men i sidste ende fra livets kilde - og det er vores hjerter, folkets sjæl, det, der kommer inde fra, fra et fælles ejerskab. Og om vi nu sidder i toppen af den ene eller anden organisation eller bare er menige medlemmer, i den sidste ende er vi alle først og fremmest mennesker og så i anden eller tredje omgang alt det andet! Til dem, som kunne være eller blive utålmodige i processens løb: Nu til morgen læste jeg et ord fra en tysk teolog: "De største skuffelser i troslivet kommer fra, at vi allerede nu vil se de ting, som vi først skal tro på." (Kurt Scherer)

Omvendt ved jeg, at der ikke kun er de utålmodige, men at der også er kraftig modstand imod enhver strukturforandring i vores egne rækker. Derfor har jeg den 15. oktober oprettet et Facebook-forum under overskriften "For en åben danskhed i Sydslesvig" og jeg håber, at jeg selv og mange andre vil få kraft til at videreudvikle mange gamle, dog i organisationernes kolde blæst falmende idéer og nye tiltag, som ikke er synlige endnu, hvis man kun ser med verdslige øjne!

For nogle dage siden, da jeg sad foran min computer og solens lys skinnede på skærmen, kom støvet til syne og var så irriterende, at jeg næsten ikke kunne læse og skrive mere. Men da jeg var for doven til at pudse skærmen, anstrengte jeg mig til at skrive videre under disse betingelser og var næsten glad, da solen forsvandt igen. Det kan vi da også gøre, vente på, at lyset forsvinder igen og så fortsætte, som vi altid har gjort. Men jeg tror altså, at vi lever i en ny oplysningstid og at vi skal rejse os og pudse skærmene, brillerne og især vores øjne - og ikke bare citere Nikolaj Frederik Severin Grundtvig, Søren Kierkegaard, Hans Vilhelm Kaalund og alle de andre fra Danmarks lyseste tid, men leve det videre, hvad de har kæmpet for med hele deres hjerte:

"Kamp maa der til, skal Livet gro,
ej Kamp blot for dagligt Brød,
men Kamp for Frihed i Liv og Tro -
thi evig Stilstand er Død!"

Og oplysning er ikke information om organisationer. Oplysning er noget andet. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Uwe Ehrich. Som han selv sagde, er hans oprindelige forslag blevet ændret. Derfor læser jeg den endelige version højt, som han efter dialog med SSF's ledelse har indvilget i: "SSF's ledelse opfordres til at foreslå Samrådet følgende: Der etableres et udvalg, der skal undersøge muligheden for at indføre et **Sydslesvig-ting for det danske mindretal i Sydslesvig**. Udvalget består af almindelige medlemmer af de i Det sydslesvigske Samråd sammensluttede foreninger og konstituerer sig selv, danner sin egen forretningsorden og fastlægger sin egen arbejdsrytme. Udvalget samarbejder med alle foreninger og organisationer inden for det danske mindretal i Sydslesvig. Resultatet af udvalgets arbejde fremlægges på SSF's landsmøde 2013."

Det er altså det forslag, som vi skal stemme om. Men selvfølgelig vil vi også gerne høre, hvad forsamlingen siger til forslaget. Er der nogen ordmeldinger?

Delegeret Preben Vognsen, distrikt Ravnkær, Gottorp amt: (Siger noget uden mikrofon, som er meget vanskeligt at forstå. Men hovedbudskabet er, at landsmødet ikke skal forhaste sig med en beslutning om et Sydslesvig-ting, red.)

Martin Lorenzen: Det forstår jeg ikke helt, fordi hvis forsamlingen godkender forslaget, er det en gyldig beslutning. Jeg tolker Uwe Ehrichs forslag sådan, at det er en beslutning, der skal afgøres af forsamlingen i dag, hvordan man kan komme videre i denne sag. Hvis man synes, man skal tage det roligt, så må man stemme nej, tror jeg.

Delegeret Erik Jensen, distrikt Centrum Vest, Flensborg by: Jeg synes, det er et meget meget smukt forslag, men det er vel også tanken, at det skal have en gang på jorden. Der står, at resultatet af udvalgets arbejde fremlægges på SSF's landsmøde 2013. Da vi har forsamlingsfriheden i landet, kan man jo for så vidt bare sætte sig sammen i et hjørne af et lokale og drøfte dette og alt mulig andet. Derfor er det en farlig vej, hvis det skal komme videre, ikke at inddrage foreningerne på en eller anden led. Selvfølgelig kan forsamlingen her i dag stemme for eller imod, men det, der kommer ud af det, skal så derefter løftes af hver enkel forening med fare for, at det på det tidspunkt senest bliver slaget af organisationsgrunde eller andre grunde. Så SSF og de øvrige foreninger, der har været omtalt mange gange i forskellig sammenhæng, må på en eller anden måde bindes ind. De skal måske så ikke være funktionærer i foreningen, men det skal være andre almindelige medlemmer, som for tiden har et mandat på vores vegne her oppe ved højbordet eller i andre foreningers højborde. Så ideelt det er, så bliver det svært. Det er så lidt vel idealistisk, fordi menneskets gang på jorden har det med at have nogle snublede steder.

Martin Lorenzen: Tak. – Jeg går ud fra, at Uwe Ehrich holder fast i sit forslag, selv om der nu har været skeptiske ytringer. Er der flere kommentarer?

Jens A. Christiansen: Mit navn blev jo også nævnt i Uwes meget fine oplæg. Dermed tager jeg mig også retten til at gå ind i debatten her. I forhold til det, du var inde på, Erik, så lægger den tekst op til, at SSF løfter denne temakreds ind i Samrådet med det forslag, som teksten nu indeholder. Nemlig, at de foreninger, der er med i Samrådet, danner et arbejdsudvalg og kigger nærmere på denne vision. Om det så kan bære, må arbejdet jo så afsløre. Men når der står drøftelse og beslutning, så handler det jo også om en beslutning om, at man arbejder videre med temaet. Der er jo ikke nogen beslutning om, at vi nu etablerer et Sydslesvig-ting. Denne indstilling lægger op til, at vi åbent og fair lægger det frem i Samrådet, og så må vi se, hvad der sker. Der vil selvfølgelig være forskellige holdninger. Jeg vil gerne fremhæve her, efter at Uwe Ehrich har haft sit oplæg, som jeg synes balancerer meget fint med den grundholdning, vi i øvrigt har haft på vores landsmøde i dag, og som ikke mindst jo også kom til udtryk i vores Højlands Forsamlingshus, fordi hvad var nøgleordene? Det var helhed, se det som én forening. Det vil så af forskellige årsager blive meget vanskeligt at være én forening. Men vi må i hvert fald tilstræbe, at vi alle agerer, som om vi var én forening. Og det er jo sådan set det, f.eks. et Sydslesvig-ting kan være med til at bidrage til. At det er sagen, det er Sydslesvig, det handler om. Og det er ikke organisationsdemokrati, men det er folkedemokrati, vi ønsker. Det er så noget, man eventuelt kunne drøfte i forbindelse med sådan et forslag. Men beslutningen er ikke mere vidtgående, end at man siger til ledelsen i SSF, dette tema synes vi er seriøst og vigtigt, bær det videre i systemet. Eller man siger, nej, man ønsker ikke, at vi går videre med det. Det er det, man skal træffe en beslutning om.

Martin Lorenzen: Tak. Er der flere, der ønsker ordet. – Det ser ikke ud til at være tilfældet. Så skal vi stemme om forslaget, som det ligger fremme. Jeg beder om, at I tage den lyseblå stemmeseddel nr. 2. Jeg gentager lige, hvad I skal stemme om: "SSF's ledelse opfordres til at foreslå Samrådet følgende: Der etableres et udvalg, der skal undersøge muligheden for at indføre et **Sydslesvig-ting for det danske mindretal i Sydslesvig**. Udvalget består af almindelige medlemmer af de i Det sydslesvigske Samråd sammensluttede foreninger og konstituerer sig selv, danner sin egen forretningsorden og fastlægger sin egen arbejdsrytme. Udvalget samarbejder med alle foreninger og organisationer inden for det danske mindretal i Sydslesvig. Resultatet af udvalgets arbejde fremlægges på SSF's landsmøde 2013." Hvis man kan stemme ja til det, må man stemme ja, hvis man ikke synes om det, må man stemme nej med den lyseblå stemmeseddel nr. 2. Værsgo!

2. tællekommission samler ind!

Jeg foreslår, at vi holder en pause nu. Vi genoptager mødet kl. 14.00.

- Pause -

Martin Lorenzen: Vi genoptager mødet, men inden vi fortsætter med vores dagsorden, skal vi have overrakt Sydslesvigprisen. Dieter Küssner har ordet.

Dieter Paul Küssner: Det er en særlig glæde at kunne starte eftermiddagens møde med at offentliggøre, hvem der i år får Oberst H. Parkovs Sydslesvigpris. En pris, der er blevet indstiftet for at påskønne de stille sliders indsats. Men stille slidere er ikke altid det rette udtryk, især ikke ved årets prismodtager. Det er en pris, der går på omgang mellem vore amter, det er dem, der har indstillingsretten. I år har det så været Gottorp amt, der skulle finde en værdig modtager til Sydslesvig-prisen, som er en betydelig pris i Sydslesvigsk Forening. Amtet har fundet frem til, at Ingrid Johanna Thomsen er den slider, der i år skal modtage prisen.

Oberst H. Parkovs Sydslesvigpris er indstiftet af Oberst H. Parkovs Mindefond i 1983, og den, kære Ingrid Johanna, ledsages af en pæn check, der overrækkes af den tidligere sekretær og nu formand for fonden, fhv. direktør i Grænseforeningen, Niels Henriksen fra Sorø. Så fik jeg vist alle titlerne med.

Der står i mit talemanuskript - som jeg i øvrigt ikke vil følge, for vi kender dig jo godt i SSF-regi - at du er en kvinde i en moden alder. Hvad det så betyder, må du snakke med Bernd om. Men det næste passer: Født og opvokset på Slesvig-egnen, og efter krigen stiftede du bekendtskab med det danske, som du straks fra starten af gik op i med liv og sjæl. Dermed deler du skæbne med rigtig mange sydslesvigere, der først efter krigen kom i berøring med de danske i Sydslesvig og tabte hjertet til bevægelsen og blev en del af dem. Det er jo det, vi fortsat drøfter og drøftede i dag, hvordan bliver man en del af mindretallet. Man kan bl.a. tage din livshistorie, og så ved man, hvordan det gøres, og hvordan det gøres fremragende.

Nu om dage kender vi dig faktisk mere under dit mellemnavn Johanna eller Joan, som du selv gerne kalder dig. Johanna skriver jo af og til på KONTAKT. Først vidste jeg jo ikke, det var dit mellemnavn, men jeg kunne se, du skrev godt. Og du skriver lige i hjertet på folk, hvilket også er en evne, der er bemærkelsesværdig.

Jeg husker dig jo mest som den stridskvinde, der til landsmøder under den tidligere formand Heinrich Schultz stod distancen og heppede for Slesvighus. Det synes jeg, også er en del af din karriere, at det lykkes for dig og de andre at fastholde Slesvighus, som i dag jo er et pragtfuldt mødested. Det har du også en stor del af æren for.

Hvad ellers står der mere om dig i mit manuskript? Du ved, at Bernd er en skurk. Der står, at du er omgæret af en vis charmerende mystik. Det er jo fantastisk at få sådan et skudsmål ind! Du må undskylde mig, at jeg nu bliver lidt indiskret, men jeg gør det alligevel – jeg tør godt, for du har også altid turdet. Jeg husker dig nok mere som den, Heinrich altid nævnte som den smukke dame fra Slesvig med de smukke ben. Og jeg har sikret mig, at Heinrich ved, at jeg vil sige det her i dag.

Men ellers har du jo i den lokale sammenhæng været meget aktiv i distrikt Centrum. Du har også indimellem været modstander af noget, som du så senere accepterede, da det alligevel ikke gik din vej, og du var stadigvæk fuldt ud med. Jeg husker også, at du på det seneste har været aktiv i at fastholde faderskabsarbejde med Grænseforeningen, som du netop synes, er så vigtigt. Så der er utroligt mange gode grunde til, at du nu om lidt kommer op og får en buket blomster, og også formand Niels Henriksen har noget vigtigt med til dig, som kan forsøde dit og din mands liv lidt. Det er også meningen med Sydslesvig-prisen.

Når man som du har slidt i gulvhøjde og har været aktiv og har været med til at træffe mange afgørende beslutninger, så kommer der gudskelov en belønning.

Derfor er det mig en stor glæde at sige til Niels Henriksen, nu er timen kommet til at Ingrid Johanna Thomsen skal udmærkes.

Formand for Oberst H. Parkovs Sydslesvigpris, Niels Henriksen: Min forgænger som Grænseforeningens direktør, O.M. Olesen, og Jens A. Christiansens forgænger som generalsekretær for SSF, Karl Kring, foreslog i 1989 bestyrelsen for Oberst H. Parkovs Mindefond at indstifte denne Sydslesvigpris, som i dag uddeles for 29. gang. Der er mig en stor glæde hvert år i disse år at få lov til at overrække denne pris.

I Sydslesvigsk Årbog 2012, som ligger på bordet foran jer, bliver Sydslesvigprisen og Oberst H. Parkovs Mindefond fint præsenteret på siderne 28 – 31.

Til Ingrid Thomsen: Hjerteligt tillykke med at være blevet udpeget som modtager af Oberst H. Parkovs Sydslesvigpris.

Formanden for Oberst H. Parkovs Mindefond, Niels Henriksen, overrækker diplommet, en check og en buket blomster. Ingrid Thomsen får stående bifald fra forsamlingen.

Ingrid Thomsen: Det er en stor ære for mig. Jeg siger mange tak. Mange tak til jer alle sammen, tak til Niels Henriksen og fonden. Tak for Dieter Küssners smukke tale. Tak til generalsekretariatet med Jens A. Christiansen for al omsorg, hjælpsomhed og dygtighed, også i det daglige. En særlig tak til styrelsen for Gottorp amt og alle venner dér, især til Franz Dittrich for hans hengivenhed og omsorg, og også for bevarelsen af Slesvighus. Jeg siger også tak til Flensborg Avis. Vi har efter 60 år stadig god kontakt med hinanden, og det glæder sådan en gammel dame, som jeg egentlig aldrig er blevet, men det glæder mig altså efter så mange årtier. Tak til min familie: Mine to døtre, børnebørn og til min mand Bernd og til Tanja og Sven. Også en tak til Bernd Engelbrecht. Det, du skrev omkring ”mystisk charmerende”, minder mig om en oplevelse for ca. 50 år siden, da jeg var til en fest med Flensborg Avis som gæstgiver på det gamle Flensborghus. Der kom Jakob Kronika mig i møde og sagde: ”Na, da kommet ja die böse Frau Thomsen aus Schleswig.” Bagefter fik vi en Gammel Dansk sammen og en god snak, og vi skiltes i gensidig sympati. Sådan var der så meget.

Ved denne lejlighed vil jeg også gerne sige et ord om Karl-Otto Meyer, som vi jo også ærer så meget. Men han var altid en lederfigur, og vi havde jo mange ledefigurer. De gamle slesvigere, som vi har mistet, vil jeg gerne mindes: Hermann Clausen og hans søn, kunstmaleren Karlheinz Clausen, Hans og Heinrich Hinrichsen, Ankes far, Dora og Wilhelm Schütt og Heinrich Vollertsen. Jeg vil også fremhæve journalist Alex Hertz.

Jeg kan kun fastslå, at jeg er glad og stolt over, at de unge i vore dansk-sydslesvigske institutioner er aktive i vores ånd og med nye impulser. Jeg stoler på dem og jeg stoler på den dansk-sydslesvigske fremtid - og jeg stoler på SSF. Og så til sidst:

Kære venner,
 som vi hinanden kender
 og aldrig ville svigte:
 Jeg holder af at digte.
 Og få ord skal det være.
 Tak for den store ære.
 Det er ej en selvfølge,
 livet var som en bølge.
 Så gik det ned og atter op

fra danske sange, jazz, swing, pop
gik hele livets repertoire.
Men frem for alt og altid klar:
Kæmp for alt, hvad du har kær,
Det er alle priser værd.

(Bifald fra forsamlingen)

Martin Lorenzen: Inden vi går videre med landsmødet, har Sydslesvigudvalgsmedlem Kim Andersen bedt om ordet.

Medlem af Sydslesvigudvalget, Kim Andersen, Venstre: Tak for ordet. Det var en meget flot og bevægende prisuddeling. Jeg vil gerne have lov til at sige tusind tak, fordi vi igen i år har fået en invitation til at komme her til SSF's landsmøde. Det er hvert år en stor glæde at få denne invitation, at komme og at være med. Det er med til at bekræfte vores gode relationer, vores historiske bånd og vores mange venskaber og også de mange forskellige projekter, vi er sammen om i årets løb. Min kone og jeg kom lidt senere her i dag, fordi vi havde et andet ærinde i morges, men vi ville gerne herved og er glade for at være med her i år igen. Jeg dumpede jo lige ned i Jons fantastiske show med debatten. Det var jo en ny ting, at I havde organiseret debatten på den måde, og jeg kunne fornemme, at det gik rigtig godt. Det er jo også meget moderne, og Jon kan nu føje sig i rækken af de meget moderne mennesker ind, som ud i kursus- og konferencevirksomhed betegner sig som moderator, facilitator og den slags. Det er godt at se, at SSF på den måde udvikler sig og har fået en moderator i sin midte.

Jeg vil også komme med en stor og varm hilsen fra mit kære parti Venstre. Vi har landsmøde i næste weekend, og dér håber og tror jeg, at mindretallet også vil være repræsenteret. Det ser vi frem til.

Sydslesvigudvalget er jo kommet i arbejdstøjet igen efter Folketingsvalget sidste år i september. Vi har fået et nyt udvalg og en ny formand med Benny Engelbrecht fra Socialdemokraterne. Vi bekræfter tidligere års linje i forhold til Sydslesvig og varetagelsen af den statslige bevilling. Det tror jeg er i rigtig god gænge. Vi skal huske, at vores relationer bygger på menneskeligt samvær på tale og på skrift, på at mødes, på at følge med ved hinanden. Derfor skal vi passe på, at det hele ikke bliver mere bureaukratisk end nødvendigt er. Det er lige så meget kontakten, dialogen, idéudviklingen, som det sådan er det rent administrative og teknokratiske, der er det bærende i vores relation. Det er der grund til, at vi altid er bevidste om, og i en tid, hvor der er mere kontrol og mere følgen op i bevillingerne og i administration af disse er det i særdeleshed vigtigt at huske på i vores sammenhæng her. Det er min klare fornemmelse - og den tror jeg, mange har - at der fra dansk side er kommet en ny og større interesse omkring det tyske. Og dermed også indirekte omkring mindretallet. Det synes jeg er overordentligt positivt. Vi er naboer, Tyskland er vores største samhandelspartner. Vi har i den grad fået kulturel inspiration fra Tyskland. Det er bare godt og faktisk også nødvendigt, at der til stadighed er bevidsthed i Danmark omkring det tyske. Her tror jeg, at mindretallet kan være meget hjælpsom i de kommende år med at formidle viden om det tyske samfund, tysk politik, tysk administration, økonomi og erhvervsforhold. Det vil jeg være glad for, hvis I vil hjælpe med og tage jer på. Der er i vide kredse i Danmark, også iblandt medieerne, et stort behov for at have kontakter henede til og kunne blive briefet op på realiteterne. Med en dansk minister i Kiel og dansk borgmester i Flensborg er det helt naturligt, at der nordfra er øget interesse. Det vil være meget forkert af os alle sammen, hvis ikke vi griber den chance og den mulighed til at højne vidensniveauet derhjemme. Det håber jeg, at I vil være behjælpelige med. Vi vil fra udvalgets side prøve at uddele tilskuddene sådan, at vi kan imødekomme initiativer, der har det for øje, og som i det hele taget knytter an over grænsen i forhold til folkelige og kulturelle aktiviteter. Vi ser frem til fortsat rigtig godt samarbejde i den gode og uformelle og frie tone, som vi jo har opdyrket, og som er typisk dansk. Vi har i udvalget et godt samarbejde og vi er indstillede på at fastholde de tættere relationer og hyppige besøg henede, som vi har tradition for.

Med disse ord vil jeg ønske jer et fortsat rigtig godt landsmøde. Tak for samarbejde i det år, der nu er gået. Jeg ser frem til fortsat at kunne kigge ned til jer. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Kim Andersen. – Vi genoptager landsmødet. Jeg har nu resultatet af afstemningen om Uwe Ehrichs forslag:

afgivne stemmer	139
deraf ugyldige	1
blanke stemmer	15
nej-stemmer	47
ja-stemmer	76

Dermed er forslaget vedtaget. Tillykke Uwe.

Så går vi videre til punkt

12. Valg af

a. medlemmer til forretningsudvalget

Martin Lorenzen: Ifølge vedtægternes § 10, afsnit 10.3 (1), vælger landsmødet foreningens forretningsudvalg. I § 10, afsnit 10.3 (2) står, at der i lige år vælges 1. næstformand og 1. bisidder. Desuden skal ifølge vedtægternes § 10, afsnit 10.3 (3) hvert år vælges en 1. suppleant og en 2. suppleant.

- 1. næstformand er Jon Hardon Hansen. Han er villig til at genopstille.
- 1. bisidder er Anne Mette Jensen, og hun ønsker ikke at genopstille.

Dvs. vi har én vakant 1. bisidderpost.

- Derudover var hidtil Lars Erik Bethge 1. suppleant. Her skal jeg nævne, at der i bilaget til dagsordenen "Valg og indkomne forslag" fejlagtigt står 'Lars Nielsen' i stedet for 'Lars Erik Bethge'. Rigtigt er, at Lars Erik Bethge ikke tager imod genvalg. I stedet for er Tatjana Mahmens fra Husum amt foreslået.
- 2. suppleant er Kirsten Tychsen Hansen. Hun genopstiller.

Valgene foretages enkeltvis, og valg til forretningsudvalget foretages altid skriftligt.

• 1. næstformand:

Vi starter med valget til 1. næstformand. Dieter Küssner vil gerne sige noget.

Dieter Paul Küssner: Jeg kan kun anbefale forsamlingen at genvælge Jon som vores 1. næstformand. Det er jo en kendt sag, at der i de næste år skal nye kræfter til. Nye vil der også være på vej både i år og næste år i forretningsudvalget. Lige som ved årsmøderne er der noget, der hedder tradition og fornyelse. Men bare fordi man er ny er det jo ikke sikkert, at man kan løfte alle opgaver. Derfor synes jeg især, at Jon skal have opbakning i dag, fordi jeg med glæde kan sige, at han efter moden overvejelse er villig til at stille op og kandidere til formandsposten næste år, så at de nye, der gerne vil, kan gå lidt i lære for at løfte opgaven, som det dog er at være SSF-formand. Så derfor min varme anbefaling til Jon som 1. næstformand i år, og så må vi jo se, hvad der sker til landsmødet næste år.

Martin Lorenzen: Tak til Dieter. Jon har tilkendegivet, at han er villig til at genopstille. – Er der andre forslag? – Det ser ikke sådan ud. – Jeg beder om at benytte den lyseblå stemmeseddel nr. 3. Der vælges ved at skrive enten Jon Hardon Hansen eller ja eller nej eller afholdelse. Værsgo!

1. tællekommission samler ind!

Har alle afleveret deres stemmeseddel? – Det er godt. – Mens vi venter på resultatet, har Claus Jørgen Jensen bedt om ordet.

Foreningskonsulent Claus Jørgen Jensen, Grænseforeningen: Bare rolig, jeg skal ikke overbringe en hilsen. Det har jeg nemlig folk til.

Jeg vil bare komme med en oplysning, og så kommer jeg også med en bøn om lidt hjælp. Der er blevet snakket så utroligt meget om, at oplysning i Danmark er utroligt vigtig. Derfor vil jeg komme med nogle tal, for i denne uge er der 99 familier, 1.800 skoleelever og 300 lærere, der har lært noget om Sydslesvig. Det er den første uge af elevudveksling. I næste uge kommer alle de danske skoleelever til Sydslesvig, og så lærer de jo endnu mere. Men det skulle vi jo gerne have mange flere til at være med til. Jeg ved, at der på jeres bord ligger et postkort. Da I jo garanteret alle sammen kender nogle mennesker i Danmark, vil jeg bede jer om at sende postkortet til dem. Der står på postkortet, at de skal klikke sig ind på ferieborn.dk, og dér står alt andet. Dermed har vi næste år ikke kun 200, men gerne 300 – 350, der kan prøve at komme 1 uge til Sydslesvig for at få besøg ugen efter. Tak for ordet.

Martin Lorenzen: Tak til Claus Jørgen. Vi fortsætter med valg af

• **1. bisidder:**

Som nævnt tager Anne Mette Jensen ikke imod genvalg. I stedet for er to andre kandidater blevet foreslået: Udo Jessen er blevet foreslået fra både Gottorp amt, Sydtønder amt, Flensborg by og Flensborg amt. Som anden kandidat foreslår Rdb./Egf. amt Gitte Hougaard-Werner. Begge kandidater er villige til at stille op.

Er der yderligere forslag? – Det ser ikke sådan ud. Jeg ved, at amtsformændene gerne vil præsentere kandidaterne. Jeg giver ordet til Franz Dittrich.

SSF-formand for Gottorp amt, Franz Dittrich: Kære delegerede. Gottorp amt vil gerne foreslå Udo Jessen fra Treja som 1. bisidder i SSF's forretningsudvalg. Udo er født og opvokset i og med det danske mindretal. Han har i mange år været formand for SSF Treja/Hollingsted distrikt, hvor han var dybt forankret i distriktets arbejde. For tre år siden trak han sig som formand og har siden fungeret som distriktets kasserer. Udo er nu for anden gang blevet valgt ind som medlem i Gottorp amtsstyrelse, hvor han er en dejlig samarbejdspartner, som man kan stole på. Udo har altid været utroligt engageret, både i SSW og i samarbejdsråd i forskellige børnehaver og skoler, som medlem af Skoleforeningens fællesråd og styrelse og som næstformand for Dansk Skoleforening siden 2008. Og så er det jo næsten overflødigt at nævne, at Udo selvfølgelig også er medlem af Sprogforeningen, Dansk Kirke, Sundhedsrådet og Voksenundervisningsnævnet. Udo har med andre ord en indsigt i og en kompetence på så mange områder inden for mindretallet, som kun de færreste sydslesvigere kan følge trop om. Han er virkelig i stand til at betragte mindretallet i alle sine facetter, men lægger samtidig vægt på, at mindretallet især er en pakkelsning. Udo er en selvsikker repræsentant på de bonede gulve, det være sig på Kulturnatten i København, i Bruxelles og ved FUEV-kongresserne. Men det folkelige arbejde har altid højeste prioritet for ham. For Udo er det en æressag, at toppen og kroppen i en forening ikke må bevæge sig fra hinanden. Jeg kunne blive ved med at berette om Udo, men efter vi jo på et eller andet tidspunkt bliver nødt til at skride til en valghandling, vil jeg stoppe her i håb om, at jeg har fået formidlet et lille indtryk af, hvorfor vi anbefaler Udo som den absolut mest oplagte kandidat som kommende bisidder i FU. Jeg vil gerne bede Udo om at komme her til talerstolen for at præsentere sig selv.

Kandidat Udo Jessen, Treja: Jeg hedder Udo Jessen og er født i Haurup ved Hanved. De sidste 25 år har jeg boet i Treja, hvor jeg stadig er i gang med at slæbe sodavandskasser og lave kaffe og sætte stole og borde op til de forskellige arrangementer. Det synes jeg personligt er vigtigt for mig. Jeg sidder i Trejas SSF-bestyrelse, fordi det giver god indsigt i distriktsarbejdet med alle de glæder og frustrationer, der følger med. Franz har allerede nævnt alle de ting, jeg er med i. Han har dog glemt at nævne, at jeg har lånerkort på biblioteket. For mig har 2 kerneord altid været vigtige, nemlig *fællesskab* og *tillid*. Jeg har jo været med i en årrække og kan derfor godt huske de år i det danske arbejde, der lå forinden 2009. Set i bakspejlet var det nogle rigtigt dårlige år. Det var nogle år, hvor mistillid og verbale slagsmål prægede det danske arbejde hernede. Det har vist sig, at manglende fællesskab og manglende tillid i hvert fald ikke virker styrkende på demokratiet. Fællesskabet giver styrke, enighed giver styrke, tillid giver styrke. Det kunne vi sande de sidste 3 år, især de sidste 2 år, for hvis ikke vi indadtil havde haft den styrke, den tillid til hinanden og den fællesskabsfølelse, at vi kæmper for noget fælles, så var vi ikke kommet så langt. Min forgænger som formand i SSF Treja, Hermann Henken, sagde til mig: Udo, du skal ikke tænke i kasketter, men tænke på det danske arbejde. Det vil jeg gerne være med til, også fremover.

Jeg tager det som en ære, at jeg er blevet spurgt, og jeg ville være glad, hvis jeg kunne blive valgt, fordi vi kan kun forsvare og forklare mindretallet i fællesskab. Jeg synes, det udvalg, som SSF sammen med Skoleforeningen lige har nedsat, er ikke "das goldene Ei", men det er i hvert fald et rigtig godt initiativ, og jeg er overbevist om, at det kan rykke noget, og at det er den eneste vej, det kan gå. Hvis vi stadig vil være der i samme omfang om 15 – 20 år, og hvis vi vil, at alt bliver som det er nu, så skal der en forandring til. Tak skal I have.

Martin Lorenzen: Tak til Udo Jessen. – Så har Hauke Paulsen bedt om ordet

SSF-formand for Rdb./Egf. amt, Hauke Paulsen: Jeg vil kort præsentere Gitte Hougaard-Werner. Hun bor i Flækkeby og er næstformand i SSF-distrikt Egernførde, hvor hun har fingeren nede i alt småtingsarbejde. Hun har udvist store evner i moderation af Sct. Hans- og juletræsfester. Men mest kendt er Gitte vel som formand for SSF's årsmødeudvalg, hvor hun i en årrække har vist stort engagement og overblik over hele mindretallet. Hun har kunnet nyde godt af mange kontakter i alle amter. Til daglig er hun lærer, hvor hun også kan pleje kontakter og kan øve sig i at sprede viden om mindretallet. Jeg kan nævne, at hendes familie er indforstået med, at hun opstiller og har givet grønt lys, og det gør jeg også. Derfor vil jeg opfordre jer til at støtte Gittes kandidatur.

1. bisidder i forretningsudvalget, Anne Mette Jensen: Når det nu er min taburet, det drejer sig om, synes jeg, jeg vil have lov til at sige et par ord til det. Min kandidat er selvfølgelig Gitte, fordi når jeg kigger på vores forretningsudvalg og ser sådan en flok mænd sidde dér, så synes jeg, det vil pynte dem ret så pænt, hvis der også sad en pige. Gitte er en dygtig pige, når hun tager fat. Vi har set, hvordan hun har været med til at forny vores årsmødeudvalg. Gittes fordel er også, at hun har truffet et valg. Hun har sagt, jeg arbejder for SSF. Hun har den kasket på samtidig med, at hun har sit job inden for Dansk Skoleforening, men hun koncentrerer sig om SSF og gør det 100 procent. Jeg kan kun opfordre jer til at stemme på Gitte.

Martin Lorenzen: Tak. – Peter Kreutzer har bedt om ordet.

SSF-formand for Flensborg amt, Peter Kreutzer: Jeg vil lige komme med en korrektion. Det er rigtigt, at Flensborg amt har anbefalet valg af Udo Jessen, men det gjorde vi i sin tid mod bedre vidende. Da vi på et amtsstyrelsesmøde planlagde vores anbefalinger, var der kun Udo Jessen som kandidat til 1. bisidderposten i forretningsudvalget. Dvs. at vi faktisk ikke havde noget at vælge imellem. Nu har vi 2 kandidater, og jeg har talt med de fleste medlemmer af vores amtsstyrelse, som er til stede her i dag. Vi er blevet enige om, at vi trækker vores anbefaling vedr. Udo Jessen tilbage og overlader det til vore delegerede. De er alle sammen myndige borgere, og de ved selv, hvem de vil have. Vi overlader det til dem selv at bestemme, hvem de vil have som 1. bisidder. Tak skal I have.

Delegeret Preben Vognsen, distrikt Ravnkær, Gottorp amt: Det er jo et meget svært valg, vi skal tage i dag, fordi begge to er kompetente kandidater. Jeg falder sikkert nok min amtsstyrelse i ryggen, fordi jeg ikke var med til afstemningsmødet i Slesvig. Jeg ville have sagt det samme den dag, som jeg vil sige nu:

Jeg tror, enhver delegeret skal overveje meget nøje, hvilket navn man skriver. Sydslesvigsk Forenings forretningsudvalg har nu i mange år været så heldig at have en kvindelig kandidat, der sidder blandt de fire mænd. Det er så utroligt vigtigt, at man har en kvinde, som muligvis mange gange ser anderledes på tingene. Jeg kan kun anbefale jer at stemme på Gitte Hougaard. Vi ved, hvad hun er for en pige, og vi håber også, at hun fortsætter, som hun er. Stem på Gitte!

Martin Lorenzen: Tak. – Preben K. Mogensen har bedt om ordet.

SSF-formand for Flensborg by, Preben Kortnum Mogensen: Naturligvis er enhver delegeret fritstillet, og naturligvis glæder jeg mig måske mere end så mange andre over, at vi denne gang får et kampvalg, og at vi denne gang har to virkelig fuldt ud kvalificerede kandidater. Alligevel vil jeg i modsætning til formanden for Flensborg amt gøre opmærksom på, at vi fra Flensborg by fastholder vores anbefaling af Udo Jessen. I skal vide, at dette valg bliver rigtig spændende. Tak.

Martin Lorenzen: Ja, tak. – Er der flere ordmeldinger? – Det ser ikke sådan ud.

Så går vi i gang med det spændende kampvalg, og de delegerede bedes stemme med den lyseblå stemmeseddel nr. 4. Det gøres ved at skrive enten Udo Jessen eller Gitte Hougaard-Werner. Værsgo!

2. tællekommission samler ind!

Har alle afleveret deres stemmeseddel?

Resultatet af afstemningen om 1. næstformand:

afgivne stemmer	137
deraf ugyldige	0
blanke stemmer	1
nej-stemmer	3
ja-stemmer	133

• **1. suppleant:**

Vi fortsætter valgproceduren og går over til valg af 1. suppleant. Vi fortsætter valgproceduren med valg til posten som 1. suppleant. Som allerede nævnt, tager Lars Erik Bethge ikke imod genvalg.

Både Husum amt, Flensborg amt og Gottorp amt foreslår i stedet for Tatjana Mahmens fra Drage til denne vakante suppleantpost.

Er der andre forslag?

Jeg skal oplyse forsamlingen om, at der er en delegeret, der spørger, om vi ikke skulle vente med valget til 1. suppleant, hvis nu én af de 2 kandidater, der taber valget til 1. bisidderposten, ville stille op til 1. suppleantposten. Derfor spørger jeg nu de 2 kandidater direkte: Ville I være interesserede i at stille op til 1. suppleantposten, hvis I ville tabe valget om 1. bisidderposten?

På dette spørgsmål svarer både Udo Jessen og Gitte Hougaard-Werner nej.

Martin Lorenzen: Jeg kan konstatere, at begge kandidater ikke er interesserede i at stille op til 1. suppleantposten. Derfor kan vi roligt gennemføre valget til 1. suppleantposten. – Er der andre forslag end Tatjana Mahmens? Det ser ikke sådan ud. - Hvis forsamlingen er indforstået, kan vi foretage valget uden skriftlig afstemning. – Jeg kan se, at ingen har noget imod valget pr. håndsoprækning. - Hvis I kan stemme på Tatjana, beder jeg om håndsoprækning. - Jeg kan konstatere, at Tatjana er enstemmig valgt gennem håndsoprækning. Tillykke med valget.

• **2. suppleant:**

Nu mangler vi at vælge 2. suppleant til forretningsudvalget. Kirsten Tychsen Hansen er indstillet til genvalg. Er der andre forslag?

En delegeret foreslår Fred Witt fra Egernførde til posten som 2. suppleant.

Martin Lorenzen: Er der flere forslag? – Det ser ikke sådan ud. Jeg skal spørge Kirsten Tychsen Hansen: Er du villig til at modtage genvalg? Ja, det er hun. – Fred Witt, er du villig til at modtage valg? Ja, det er han. – Det betyder, at vi også har et kampvalg her.

Jeg beder de delegerede om at afgive deres stemme på den lyseblå stemmeseddel nr. 6. Her skal der vælges ved at skrive Kirsten Tychsen Hansen eller Fred Witt på stemmesedlen. Værsgo!

1. tællekommission samler ind!

Har alle afleveret deres stemmeseddel? – Godt. Så kan tællekommissionen gå i gang med optællingen.

Så har vi fået resultatet fra valget til 1 bisidderposten:

afgivne stemmer	136
deraf ugyldige	2
blanke stemmer	5
Udo Jessen	40
Gitte Hougaard-Werner	89

Dermed er Gitte Hougaard-Werner valgt. Tillykke med valget.

Vi fortsætter med de næste valghandlinger, og det er valg af

b. udvalg

Ifølge vedtægternes vælger landsmødet i lige år 3 faste udvalg:

- Teater- og koncertudvalget
- Kulturudvalget
- Årsmødeudvalget

• Vi begynder med valget af formanden for **Teater- og koncertudvalget**.

Den nuværende formand Karin Goos tager ikke imod genvalg. I stedet for foreslår både Rdb./Egf. Amt, Flensborg amt, Sydtønder amt og Gottorp amt det nuværende medlem Hauke Paulsen til formandsposten, og jeg ved, at han er villig til at tage imod valg. Er der andre kandidater til formandsposten? - Det ser ikke ud til at være tilfældet. – Anne Mette Jensen beder om ordet.

Styrelsesmedlem i Rdb./Egf. Amt, Anne Mette Jensen: Rendsborg-Egernførde amt foreslår Hauke som formand for Teater- og koncertudvalget. Han har siddet i udvalget i 2 år og er blevet godt indarbejdet i dette store arbejde, som Karin jo har vist. Vi vil foreslå forsamlingen at stemme på Hauke, da vi er sikre på, at han nok kan magte dette store job – altså stem på Hauke.

Martin Lorenzen: Er der andre ordmeldinger? – Nej, det ser ikke sådan ud. Så konstaterer jeg, at der er én kandidat, og dermed kan vi godt vælge formanden ved håndsoprækning. Hvem kan stemme for Hauke Paulsen? – Ja, tak. Er der modstemmer? – Det er der ikke. – Er der afholdelser? – Det er der heller ikke. Dermed er Hauke enstemmig valgt. Tillykke.

• Nu skal vi vælge fire ordinære medlemmer til Teater- og koncertudvalget. Til afstemningen skal de delegerede bruge den røde stemmeseddel. Der er nemlig flere kandidater til udvalget til de fire poster, så også her får vi et kampvalg. I skal være opmærksomme på, at en af de opførte kandidater er Hauke Paulsen, men da han nu er blevet valgt som formand for udvalget, står han ikke til rådighed som medlem mere. Ham kan I roligt strege. De nuværende udvalgsmedlemmer Anders Schaltz Andersen og Åse Pejtersen ønsker ikke at genopstille, men udvalgsmedlem Lene Lass er villig til at fortsætte. – Kan du lige stå op, Lene, så alle kan se dig? Tak.

Amterne har ud over Lene Lass foreslået nye kandidater. Jeg vil bede dem om at stå op, når jeg siger deres navn. Det er:

- Kelly Bieck fra Skovlund
- Christiane Bodenhausen fra Bedsted
- Tine Bruun Jørgensen fra Kruså
- Ellen Schütt fra Flensborg

Sammen med den blå beretning blev der udsendt en beskrivelse af kandidaterne. Men jeg ved, at der nogle i forsamlingen, der vil anbefale nogle kandidater.

SSF-formand for Gottorp amt, Franz Dittrich: Kære delegerede. Vi håber, at I alle sammen vil vælge vores kandidat til Teater- og koncertudvalget Tine Bruun Jørgensen. Tine er et ubeskrevet blad her i Sydslesvig. Hun tiltrådte stillingen som skoleinspektør på Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig i maj måned dette år. Som skoleinspektør er hun tæt på en stor del af målgruppen, Teater- og koncertudvalget har ansvaret for. Tine er dagligt omgivet af børn, og det er jo dem, vi skal oplære til at besøge teaterforestillinger og koncerter. Når man som hende er tæt på, ved man også, hvad de gerne vil, og hvad der skal gøres for at styrke deres kulturelle tilgang. Men også elevernes forældre, dem der har travlt med at få det hele til at hænge sammen - det har vi jo hørt om i dag - også dem er hun tæt på og har mulighed for at høre ind og give dem idéer til at tage sig tid til kulturen. Tine tager sit ansvar for at være en del af Sydslesvig alvorligt og vil gerne være med til at skabe gode rammer og vilkår på teater- og kulturområdet samt at udvikle det. Tine er god til at samarbejde og lytte til, hvad der bliver sagt – hun er jo lærer. Hun har en masse energi. Det, hun siger ja til, gør hun også uden at kny. Tine har gode forbindelser til Danmark, idet hun kommer derfra, men også gennem familien, som sætter sig ind for kulturen nord for grænsen. Vi har som forening ganske simpelt ikke råd til at lade være med at vælge hende. En anden grund til, at I skulle vælge Tine ind i Teater- og koncertudvalget, er den kendsgerning, at vi i Slesvig har fået et nyt teater på Slesvighus og dermed et stort flot dansk spillested. Vi i Gottorp amt mener derfor, at det ville være oplagt og meget naturligt, at I vælger vores kandidat Tine som medlem af Teater- og koncertudvalget. Og så vil jeg gerne bede Tine komme på talerstolen for at præsentere sig selv.

Kandidat Tine Bruun Jørgensen: Hej. Tak skal du have, Franz, for de rigtig, rigtig fine ord. Jeg kan næsten ikke selv følge op på det, han har sagt om mig, for jeg kan jo næsten ikke gøre det bedre. Men som sagt, så er jeg skoleleder, og jeg har kontakten til børnene, jeg har kontakten til forældrene. Som jeg ser det og står for, så er det jo dem, vi skal have opdraget til at være besøgende i vores foreninger. Det skal være naturligt for dem, at de er der. Jeg håber, I stemmer mig ind. Jeg vil gøre et stort arbejde. Tak skal I have.

SSF-formand for Husum amt, Lars Sørensen: Jeg vil godt sige, hvorfor vi har indstillet Christiane Bodenhausen. Det skal nu ikke blive nogen kærlighedserklæring, selv om det sagtens også kunne ... Jeg har kendt Christiane i mange, mange år. Hun er dybt forankret i Vestkysten og Vestkystens kultur med det frisiske sprog, og især i musikken har hun gjort et kæmpearbejde inden for skoleområdet, især i Bredsted. Netop at få spredt udvalgsmedlemmer over hele landsdelen, synes jeg, er en meget god ting. Derfor håber jeg på, at I vil stemme på Christiane Bodenhausen.

SSF-formand for Flensborg amt, Peter Kreutzer: Flensborg amt vil gerne anbefale Kelly Bieck fra Skovlund. Kelly er en af vores unge mødre. Hun er ikke lærer, hun er bare forælder. Men jeg tror, at hun er en person, som ved, hvad hun snakker om. Jeg ved af erfaring, at hun godt kan være ret så bestemt, men det er positivt. Hun siger det, hun mener, og hun tager også konsekvensen af det. Flensborg amt vil anbefale jer at stemme på Kelly, fordi I så får en god medarbejder til Teater- og koncertudvalget.

SSF-formand for Flensborg by, Preben Kortnum Mogensen: Jeg vil gerne komme med en varm anbefaling af vores tidligere bystyrelsesmedlem i Flensborg Ellen Schütt. Hun var en af vore "kulturministre", en af dem, der var ansvarlig i bystyrelsen for det kulturelle arbejde. Det har hun gjort godt, og vi var kede af at sige farvel til Ellen i bystyrelsen, men så vil vi glæde os meget over at se hende igen i Teater- og koncertudvalget - derfor en varm anbefaling herfra for Ellen.

Ny formand for Teater- og koncertudvalget, Hauke Paulsen: Jeg vil gerne tillade mig at starte med at sige tak for, at I valgte mig til at være den ny formand for Teater- og koncertudvalget. Ved kandidaterne kan jeg ikke pege på nogle kønsmæssige fordele, men jeg vil gerne pege på, at Lene Lass efter 10 års erfaring i udvalget trods alt sidder med nogle kompetencer, som jeg nødt vil undvære i det fremtidige udvalgsarbejde. Derfor vil jeg opfordre jer til at stemme på Lene, der har en stor viden om børneteater og vores andre indsatsområder.

Martin Lorenzen: Det var alle anbefalinger. Nu har de delegerede det svære valg. Der er 5 kvalificerede kandidater til 4 pladser i Teater- og koncertudvalget. Alle navne står på den røde stemmeseddel. I har maksimal 4 stemmer - hvis I vælger 5, er jeres stemmeseddel ugyldigt. Som sagt, så skal der vælges 4 kandidater, og der afstemmes ved at sætte et kryds ved den kandidat eller de kandidater, man ønsker at vælge. Der må højst sættes 4 kryds. Værsgo!

2. tællekommission samler ind!

Som sagt, så skal der vælges 4 kandidater, og der afstemmes ved at sætte et kryds ved den kandidat eller de kandidater, man ønsker at vælge. Der må højst sættes 4 kryds. De 4 kandidater, der får flest stemmer, bliver valgt som medlemmer af Teater- og koncertudvalget.

Har alle afleveret deres stemmeseddel?

Imidlertid kan jeg bekendtgøre resultatet af valget til 2. suppleantposten til forretningsudvalget:

afgivne stemmer	137
deraf ugyldige	3
blanke stemmer	2
nej-stemmer	1
Kirsten Tychsen Hansen	95
Fred Witt	36

Tillykke med valget, Kirsten Tychsen Hansen.

- Vi fortsætter med valget af formanden for **Kulturudvalget**.

Som det fremgår af dagsordenens bilag, tager den nuværende formand Ingwer Rodenberg Roost ikke imod genvalg.

Amterne havde ikke foreslået nogen kandidater, men efterfølgende har kulturudvalget peget på det nuværende medlem Bjørn Egeskjold. Derfor foreslår forretningsudvalget Bjørn Egeskjold som kandidat til posten som formand for Kulturudvalget. Er der nogen, der vil anbefale Bjørn Egeskjold? – Jeg giver ordet til Knud Ramm-Mikkelsen.

Delegeret Knud Ramm-Mikkelsen, distrikt Harreslev, og medlem af Kulturudvalget: Som det sikkert er flere bekendt, har vi i år haft nogle problemer med at finde en formandskandidat til Kulturudvalget. Vi er 3 medlemmer af det nuværende Kulturudvalg, der har sagt ja til at lade os genopstille til et af de mest spændende udvalg i Sydslesvig. Men vi var samtidig alle noget bekymrede for den ekstra arbejdsbyrde, det havde været at være formand for et af de store udvalg. Jeg blev derfor særdeles glad, da Bjørn Egeskjold sagde ja til opfordringen og udfordringen til at være formand. Jeg er ikke i tvivl om, at vi i Bjørn vil få en god formand til kulturudvalget, der er blandet ind, som I ved, i næsten alt mellem himmel og jord, og hvor Bjørn har haft en finger med i det meste enten som aktiv og udøver eller som administrator og foreningsmand. Hele det gamle udvalg bakker op om Bjørns kandidatur, og vi anbefaler alle at give ham jeres mandat til de kommende 2 års arbejde. Mange tak.

Martin Lorenzen: Er der andre kandidater? - Det ser ikke ud til at være tilfældet. – Bjørn, kan du rejse dig, så alle kan se dig? – Tak for det.

Da der kun er én kandidat, der er villig til at modtage valg, kan vi vælge gennem håndsoprækning. Hvem kan stemme for Bjørn Egeskjold?

Er der modstemmer? – Det er der ikke. – Er der afholdelser? – Det er der heller ikke. Dermed er Bjørn enstemmigt valgt. Tillykke.

Vi går videre med valget af de 4 medlemmer til Kulturudvalget. Også her får vi kampvalg, idet der er opstillet 5 kandidater til udvalget, mens der kun skal vælges 4 kandidater. Det er flot !

Til dette valg er der forberedt en lilla stemmeseddel med alle foreslåede kandidater. Husk på, at Bjørn Egeskjolds navn skal stryges fra stemmesedlen, idet han jo nu er blevet valgt til formand og dermed ikke længere står til rådighed som medlem.

Det nuværende udvalgsmedlem Niels-Ole Lindgaard ønsker ikke at fortsætte, men Eberhard von Oettingen og Knud Ramm-Mikkelsen vil gerne tage imod genvalg. Derudover har amterne foreslået følgende nye kandidater:

- Begitte Heupel fra Flækkeby
- Arne Sørensen fra Flensborg
- Kirsten Vognsen-Weiss fra Slesvig

En beskrivelse af kandidaterne foreligger. Men også her er der nogen, der vil anbefale de nye kandidater.

SSF-formand for Gottorp amt, Franz Dittrich: Kære delegerede. Jeg vil bede jer om, at I vælger vores kandidat Kirsten Vognsen Weiss som medlem af Kulturudvalget. Kirsten er lærer på Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig. Vi kender hende for at være aktiv på næsten alle mindretallets områder. Som leder i FDF, som organist i kirken, som medlem i amatørteatret, på den politiske SSW-scene i Slesvig by og som grundlægger

af korene på Hiort Lorenzen-Skolen. Hun råder over stor erfaring, hvad angår mindretallet. Denne erfaring og dette kendskab omkring mindretallet har hun faktisk allerede indtaget med modermælken, og selvfølgelig også med fadermælken. Mange tak Preben. Jeg er sikker på, at hun vil komme med mange nye inputs. Hun er simpelthen en powerdame på det kulturelle område, og det er vel dem, vi efterlyser i vores Kulturudvalg. To udsagn fra Kirsten er: "Det behøver ikke altid være de højtravende arrangementer." - og - "Jeg har den opfattelse, at vores kultur er det afgørende fundament for, hvordan vores samfund fungerer." For Gottorp amt er hun en dygtig kandidat og ville endelig også geografisk set være med til at forkorte den nødvendige kontakt mellem Gottorp amt og Kulturudvalget, især efter repræsentantordningen af amterne er blevet droppet. Så vælg nu endelig vores Kirsten. Jeg vil gerne bede Kirsten komme herop for at præsentere sig selv.

Kandidat Kirsten Vognsen Weiss: Jeg hedder Kirsten. Og for at der nu ikke er nogen, der skal tro, at dette bliver et familieføretagende, så kan jeg hilse og sige, at lige som jeg er opvokset med det, så er jeg opvokset med en stridslysten far. Og jeg er vant til at sige min mening der, hvor jeg kommer. Kultur er mange ting, og for mig er det vigtigt at få kulturen ned på basis, dér, hvor det skal ske. F.eks. har jeg lige talt med Silke (Gustafson, red.) fra Danevirke, som siger, at man med meget få midler kan få store ting op at stå i et lille distrikt. Og det er det, jeg gerne vil. Selvfølgelig skal vi også helt klart have musik – jeg er et musikmenneske – men kultur er mange ting, og det skal vi huske på også her i Sydslesvig. Tak.

Ny formand for Kulturudvalget, Bjørn Egeskjold: Allerførst vil jeg takke for valget. Det er jo glædeligt at se, at der er mange, der er interesserede i at deltage i arbejdet i Kulturudvalget. Samtidig vil jeg sige, at jeg ikke er kommet herop for at anbefale nogle af de nye, for dem kender jeg ikke særligt godt. Men jeg er kommet herop for at plædere for en vis kontinuitet i udvalget. Derfor vil jeg meget gerne anbefale at stemme på dem, der har stillet op til genvalg, Eberhard von Oettingen og Knud Ramm-Mikkelsen. Tak.

SSF-formand for Flensborg by, Preben Kortnum Mogensen: Jeg vil gerne på Flensborg bys vegne varmt anbefale Arne Sørensen. Han var nok den første, der har meldt sig på banen, og også den første, der har meldt afbud til dette landsmøde, fordi han simpelthen ikke kunne være til stede. Men jeg vil hermed varmt anbefale ham.

Samtidig vil jeg gerne have lov til at sige tillykke til alle dem, der allerede er blevet valgt.

SSF-formand for Rdb./Egf. amt, Hauke Paulsen: Jeg vil selvfølgelig varmt anbefale, at I støtter vores kandidat Begitte Heupel. Den 51-årige pige har i forholdsvis kort tid været med i vores amtsstyrelse, men hun har vist et stort engagement på mange områder. Især musikken har hun vist, er hendes store interesse. Derfor vil jeg varmt anbefale, at I vælger Begitte.

Martin Lorenzen: Er der andre kandidater? - Det ser ikke sådan ud. - Så kommer vi til selve valghandlingen. Er der andre kandidater? - Det synes ikke at være tilfældet. Jeg ved, at alle kandidater er villige til at modtage et eventuelt valg.

Husk på, at der er igen opstillet 5 kandidater til udvalget, mens der kun skal vælges 4 kandidater.

Til dette valg er der forberedt en lilla stemmeseddel med alle foreslåede kandidater. Husk på, at Bjørn Egeskjolds navn skal stryges fra stemmesedlen, idet han jo nu er blevet valgt til formand og dermed ikke længere står til rådighed som medlem.

Der afstemmes ved at sætte et kryds ved den kandidat eller de kandidater, man ønsker at vælge. Også her må der højst sættes 4 kryds. Værsgo!

2. tællekommission samler ind!

Har alle afleveret deres stemmeseddel?

• Så er der valg af **Årsmødeudvalget** tilbage. Lad os først vælge formanden.
Som I kan se i dagsordenens bilag, tager den nuværende formand Gitte Hougaard-Werner imod genvalg.

Er der andre forslag? - Det er der ikke.

Også her kan vi vælge gennem håndsoprækning. Hvem kan stemme for Gitte Hougaard-Werner?

Er der modstemmer? – Det er der ikke. – Er der afholdelser? – Det er der heller ikke. Dermed er Gitte enstemmigt valgt. Tillykke med valget.

• Til sidst mangler vi valget af de 4 medlemmer til Årsmødeudvalget.

De nuværende medlemmer Erik Jensen, Hans Heinrich Johannsen, Christiane Christiansen og Fred Witt er villige til at fortsætte arbejdet.

Amterne, der har indsendt forslag, har tilsluttet sig dette genvalg. Er der andre kandidater? - Det ser ikke ud til at være tilfældet.

Til dette valg skal den grønne stemmeseddel bruges.

Hvis I er indforståede med det, kan vi vælge alle 4 kandidater en bloc gennem håndsoprækning. I skal blot række den grønne stemmeseddel i vejret.

Er der modstemmer eller afholdelser? Det ser ikke sådan ud. Dermed er alle 4 kandidater valgt enstemmigt. Tillykke med valget.

Mens vi venter på resultatet af afstemningerne, vil jeg foreslå, at vi går videre til punkt

13. Kontingent

Martin Lorenzen: Jeg giver ordet til formanden.

Dieter Paul Küssner: Kontingent er jo altid en vigtig ting. I hovedstyrelsen har vi drøftet sagen, og hovedstyrelsen foreslår, at vi har uændret kontingent, også for næste år, medmindre der rejser sig en proteststorm i forsamlingen, der ønsker kontingentforhøjelse. – Det er ikke tilfældet. Må jeg gå ud fra, at kontingentet dermed ligger fast også for næste år?

(Bifald fra forsamlingen)

Martin Lorenzen: Uændret kontingent er taget til efterretning. – Formanden har bedt om ordet også ved næste punkt på dagsorden:

14. Dato for næste års landsmøde

Dieter Paul Küssner: På forretningsudvalgets vegne skal jeg foreslå, at Sydslesvigsk Forenings landsmøde i 2013 finder sted lørdag den 9. november, hvor vi igen forhåbentlig kan forvente mange kampvalg.

Martin Lorenzen: Mens vi stadig venter på resultatet af afstemningerne, går vi til sidste punkt på dagsordenen:

15. Eventuelt

Er der nogen, der har noget på hjertet endnu?

Ny formand for Teater- og koncertudvalg, Hauke Paulsen: Vi har jo lige været med til flere valg, nogle resultater venter vi på endnu. Der har været en del genvalg, og andre har sagt ja til nye udfordringer.

Når der kommer nye til, er der altid nogle andre, der vælger at stoppe. Kære Karin. Med dig er det ikke bare én eller anden, der stopper. Du efterlader et kæmpestort hul, som selv jeg med min masse har problemer med at fylde ud. Det vil ikke uden videre kunne lade sig gøre. I 18 år ! har du brændt for arbejdet i Teater- og koncertudvalget. Og siden 2004 har du været formand/kvinde. Du har i hvert fald ikke valgt at stoppe, fordi dit engagement er ved at brænde ud. Helt til det sidste har du været overengageret med hensyn til det teaterseminar, vi skal have i næste uge, som vi jo har glæden af, du stadig vil følge op på. I diverse udvalg og bestyrelser anliggender nord og syd grænsen og i grænseoverskridende projekter kører du landet tyndt. Med din enorme viden og dit store hjerte, men aldrig bleg for at træde folk over fødderne, hvad enten det er i bestyrelser, for enden af gangen eller for bordenden, hvis sagen gør det nødvendigt, så er du dér med fuld indsats og uden kompromis. Men altid på din varme og kompetente måde. Det var en stor fornøjelse at måtte arbejde sammen med dig de sidste 2 år af din tid i udvalget. Nu skal du til at bruge mere tid på andre ting igen: I første omgang familien, der i alle de år har måttet undvære dig så tit. Mange tak og alt godt fremover. Jeg vil gerne bede dig om at komme herop.

Formanden overrækker under stort bifald fra forsamlingen en blomsterbuket og et wellness-gavekort til Karin Goos.

Jeg vil tillade mig at beholde pladsen på talerstolen. Der var jo flere, der stoppede i vort udvalg. Åse Pejtersen kunne ikke være her i dag, men Anders Schaltz Andersen er her i dag. Anders har ikke været mindre aktiv i udvalget. Gennem en menneskealder har du ligeledes været med til at præge arbejdet siden 1994, og du er stadig i gang med stor begejstring og en smittende entusiasme, enorm viden og indsigt. Mange tak også til dig og alt godt til dig og Signe. Du bedes også komme herop.

Formanden overrækker under stort bifald fra forsamlingen nogle flasker vin til Anders Schaltz Andersen.

Martin Lorenzen: Er der flere, der vil sige noget? – Jeg giver ordet til Bjørn Egeskjold.

Ny formand for Kulturudvalget, Bjørn Egeskjold: Kære Ingwer. Du har siddet som formand for Kulturudvalget i 2 år. Vi havde ellers gerne set dig et stykke tid endnu, men sådan skulle det ikke være. Jeg vil gerne sige tak for din indsats og mangan god snak i udvalget og på møderne. Du har lavet et godt og engageret arbejde i din formandstid. Det har været behageligt at være i dit selskab. Tusind tak for det, Ingwer. Du bedes komme herop, fordi vi har noget til dig.

Formanden overrækker under stort bifald fra forsamlingen nogle flasker vin og et event-gavekort til Ingwer Rodenberg Roost.

Jeg vil også sige tak til Niels-Ole Lindgaard, som er gået af i dag. Men han er her desværre ikke i dag, så vi ytrer vores tak til ham ved en anden lejlighed.

Martin Lorenzen: Imidlertid har vi fået resultatet af afstemningen om medlemmer til Teater- og koncertudvalget:

afgivne stemmer	129
Kelly Bieck	96
Christiane Bodenhagen	110
Tine Bruun Jørgensen	109
Lene Lass	106
Ellen Schütt	84

Dermed er Kelly Bieck, Christiane Bodenhagen, Tine Bruun Jørgensen og Lene Lass valgt. Tillykke med valget.

Formand Dieter Küssner har bedt om ordet.

Dieter Paul Küssner: Jeg vil gerne takke Anne Mette Jensen, som jo er en stridskvinde, og som har været det i forretningsudvalget. Hun har været et berigende element med en fornuft og viden – en del af den viden havde hun for øvrigt tilegnet sig i Skoleforeningens styrelse. Hun vandrede faktisk fra Skoleforeningen til SSF.

Anne Mette, du har været vigtig for os. Jeg er selvfølgelig lidt pikeret over din anbefaling af Gitte Hougaard-Werner ved at pege på os som nogle gamle grødhoveder. Det var raffineret, men det virkede jo! Derfor har jeg også besluttet at trække mig næste år, for nu går den ikke længere.

Men Anne Mette, du skal du vide, at du har været vigtig. Og du har også været god, når afgørelser skulle træffes, det er også meget vigtigt. Det er jo ikke én mands beslutninger. Vi har selvfølgelig også været uenige - sådan må det være. Men vi har altid haft dialogen og talt os til enighed. Det er et væsentligt element i en demokratisk forening, som vi jo er. Samarbejdet har været fortrinligt. Jeg håber, Sydslesvigsk Forening fortsat lader dig have nogle tillidsposter, bl.a. ude på Jaruplund Højskole. Der er det formanden, der bestemmer, og jeg skal nok lægge et godt ord ind for dig.

Anne Mette, endnu en gang stor tak, du har været rigtig god på holdet.

Formanden overrækker under stort bifald fra forsamlingen nogle flasker vin og en blomsterbuket til Anne Mette Jensen.

Men vi takker selvfølgelig også alle de andre, der er gået af, for godt arbejde, for en indsats for Sydslesvig og den folkelige forening. Vi takker også dem, der stillede op i dag til kampvalg. Det er jo ikke altid let at være på taberholdet, men jeg kan trøste med at sige, hvis I har mod på det, så er chancen der igen næste år. Det skal ikke afholde jer, at man ikke have kunnet få flertal denne gang, så er det jo muligt, at man får det næste gang. Har man lyst til arbejdet, bør man forsøge igen.

Mens vi stadig venter på et afstemningsresultat, lad os synge nr. 23, side 34 "Jeg elsker den brogede verden".

Martin Lorenzen: Nu har jeg fået det sidste resultat, nemlig resultatet af afstemningen om medlemmer til Kulturudvalget:

afgivne stemmer	129
Begitte Heupel	95
Eberhard von Oettingen	107
Knud Ramm-Mikkelsen	108
Arne Sørensen	68
Kirsten Vognsen Weiß	99

Dermed er Begitte Heupel, Eberhard von Oettingen, Knud Ramm-Mikkelsen og Kirsten Vognsen Weiß valgt. Tillykke med valget.

Formand Dieter Küssner har bedt om ordet.

Jeg siger mange tak for et rigtig godt og spændende landsmøde og nedlægger hermed mit hverv. Tak for i dag. Jeg giver ordet tilbage til formanden.

Dieter Paul Küssner: Kære Martin. Tak for god mødeledelse.

Formanden overrækker mødelederen en vingave.

Det har været et livligt landsmøde, og vi har haft gang i så meget. Vi er blevet mindet om både af Formand for Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945 Helge Moosmann, og vores Sydslesvigpris modtager Ingrid Johanna Thomsen, at vi jo står på ryggen af nogen, der er gået bort og har lagt grundlaget for det arbejde, vi fortsætter. Og derfor modsat tidligere, hvor vi startede med at ære de døde, synes jeg, at vi i dag skal afslutte ganske stilfærdigt med at mindes de, der er gået bort i årets løb, ved at rejse os i stilhed.

(Stilhed)

Tak skal I have.

Lad os slutte landsmødet med endnu en sang, nemlig "Den danske sang er en ung blond pige", nr. 17 på side 25.

Tak for et rigtig godt landsmøde. Kom godt hjem.

Flensborg den 15. januar 2013 / JAC

Martin Lorenzen
Mødeleder

Jens A. Christiansen
Protokolfører

PROTOKOL 2012

Sydslesvigsk Forening
Norderstr. 76
24939 Flensburg
Telefon +49 461 144 08-0
www.syfo.de